

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) félem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) félemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

„NE TANKOK TÉPJÉK A FÖLDET...”

A magyar népet képviselő országgyűlés, amely a béke költséghatóságát, tárgyalta ezekben a napokban, nagy lelkesedéssel vette magáé a varsói Békevilágkongresszus határozatait és Andics Erzsébet Kossuth-díjas egyetemi tanár javaslatára békevédelmi törvényt fogadott el. A magyar nép éppen olyan osztályon nemzeti egységben áll, az országgyűlés határozata mögött, amilyen egységben ott volt gondolatban a varsói kongresszuson, együtt a földkerékig minden becsületos, jószándékú dolgozóival, aki szereti munkáját és családját hazáját és a világ minden táján élő dolgozóit, akik szeretik az életet és éppen ezért határozottan igent mond arra, hogy — béke legyen!

Dolgozó parasztságunk legelősebb rétegei, a középparasztok és egyénileg gazdálkodók, jelentős részét viszik az országépítésnek s ezzel a békeharcnak is. Dobi István, a minisztertanács elnöke, országgyűlési beszámolójában a mezőgazdaság fejlődéséről szólva kiemelte, hogy a mi még egyénileg dolgozó parasztok munkájában, gondolkodásában is lényeges fejlődés tapasztalható. Ezt bizonyítja a betakarítás versenyben történt elvértése alkalmánunk ünnepére, az őszi vetés befejezése a tanácsváltások napjára és általában az, hogy dolgozó parasztságunk túlnyomó nagy zöme önként és szívesen tesz eleget az állammal szemben vállalt kötelezettségének.

Földműves népünk tudatában van annak, hogy az idejében és jól végzett munkával, a takarmánybeadással és a vállalkások becsületos teljesítésével hazánk felemelkedésén át a béke ügyét is szolgálja, az atombomba és más fömegpusztító fegyverek behatárolását, a fegyverkezés csökkentését, a háborús gyújtogatók felhasználásának követelése mellett, legyőzhetetlen békemozgalmat erősíti.

A kongresszus előkészületek hetében ezért láttak hozzá a közép- és kisparasztok, az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok a munkához fokozott erővel, még nagyobb lendülettel és elvégzték az őszi mélyszántást, minőségileg is kifogástalan jó munkát végezve. Megkötötték a termelési szerződést a dolgozó nép államával. A kongresszus határozatai pedig még jobban elmélyítették bennük a békéért folytatott harc jelentőségét.

Kabán id. Csukás János, Kálló György, Poresin Gyula a begyűjtésnek 480 százalékában tett elo-

get. Dancsházán Bagosi Imre 4 holdas kisparaszt 520 százalékban teljesítette a begyűjtést és újabb felajánlásokat tett a tengeribegyűjtésre. Oláh Albert dancsházi kisparaszt 300 százalékra teljesítette a termény és takarmánybegyűjtést. Sápon Demjén Gábor és több dolgozó paraszt tett újabb felajánlást a begyűjtési kötelezettségnek mindenben 100 százalékban jóval felül tett eleget. Pocsajban Kun Gábor 9 holdas középparaszt, Kocsis Imre, B. Nagy József nemcsak példamutatóan eleget tett begyűjtési kötelezettségének, de a béke harcok védelmében versenyfelajánlásokat tettek. — Nyíradonyban Szász László dolgozó paraszt burgonyafelajánlást tett és kijelentette: mi, dolgozó parasztok így leszünk erős harcossai az építő békének.

Ezek a kiragadott példák mutatják, milyen tisztán látják dolgozó parasztjaink a munka és a béke harc nagy összefüggését s a maguk körében, lehetőségeikhez képest milyen nagy mértékben állnak ki tetteikkel is a béke ügye mellett. Mert a dolgozó parasztság jól tudja a múltból, mit jelent a háború. A termőföldek feldúlását, az állatállomány pusztulását, üszkös falvakat, s amennyivel súlyosabb: emberi életet végtelen sokaságának feláldozását. A parasztság vérel és verejtékkel öntözött évszázadokon át a földet, amely soha nem volt övé — s most megbecsült munkájával öntudatos békeharccal védelmezi a földet, amely övé, az országot és állományát, amelynek minden hatalmában testvéri szövetségben osztozik a vezető munkásokkal.

Mit véd dolgozó parasztságunk a békeharcon? Virágzó, szép falvait, a korszerűsödő, egyre inkább gépesített mezőgazdaságot, amely megkönnyíti munkáját, a felüli kultúrotthonot, ami megszépíti pihenőóráit. Azt akarják dolgozó parasztjaink, hogy ne tankok tépjék a földet, hanem traktorral szántsanak és arassanak rajta, hogy gyermekeik szabadon és békességben tanulhassanak, készüljenek nagy feladatokra népük, hazájuk felemelése terén.

A varsói Békevilágkongresszus határozatai új lendületet adtak dolgozó parasztságunk békeharcának is. A téli időszak számíthatan lehetőséget nyújt arra, hogy középparasztságunk és az egyénileg gazdálkodók széles tömegei politikai öntudatuk elmélyítésével, tanulásával, kulturális munkájával erősítsék fegyverüket a békéért vívott harcban.

Új nagy termelési sikerekkel köszöntik a Szovjetunió dolgozói a mai helyi szovjet-választásokat

Moszkva: A szocializmus országának ipari üzemeiben a dolgozók újabb nagy termelési sikerekkel köszöntik a helyi szovjetek ma megtartandó választásait.

A főváros ipara fémot, gépeket, műszereket és közszükségleti cikkeket ad terven felül az országnak. Ukrajna fővárosában számos gyár és üzem fejezte be a választások tiszteletére ötéves tervét. Nagy sikereket értek el Bjeloruszlia dolgozói is. Az uráli szibériai, ukrainai kohászok, a bakui olajmunkások, a szverdlovskai, cseljabinszki gépgyártók és a többi város és falu dolgozói is sikeresen teljesítik a választásokra vállalt kötelezettségeiket.

A helyi szovjetek választásainak közeledtével a jelöltek megjelentek választóik előtt. Ezek a találkozások megmutatták, milyen szoros a kapcsolat a dolgozó nép és a jelöltek között. A szovjet emberek valamennyi választási gyűlésen hangsúlyozták, hogy december 17-én a komunisták és pártunkivültek szétválasztásának jelöltjeire edjék szavazatukat.

A Trud beszámol róla, milyen nagy lelkesedéssel készültek a kuznyocki-medencei dolgozói a választásokra. A terület vállalatai számos szénrel megrakott szerelvényt, tízezer tonnányi fémot, elsőrendű gépeket és vegyipari termékeket adtak az országnak terven felül. A kuz-

nyocki-medencei iparának alapvető ágai határidő előtt befejezték a háborúutáni ezttalini ötéves tervet, köztük az ország legkiválóbb kohóipari vállalata, a Sztálin nevet viselő kuznyocki kombinát.

A sztálingrádi hajógyár dolgozói arra a felhívására, hogy a város dolgozói nyújtsanak gyakorlati segítséget a sztálingrádi vízierőmű építőinek, a traktorgyár dolgozói vállalták, hogy terven felül huszonöt nagyteljesítményű traktort készítenek el. A „Vörös Október” traktorgyár olvasztárjai ezer tonnányi acélt és hengerelt vasat termelnek terven felül.

Az MSZT I. országos kongresszusának programja

A Magyar-Szovjet Társaság I. országos kongresszusán a magyar küldöttek mellett jelen lesznek a külföldi küldöttek is: a Voksz, a Külföldi Kapcsolatok Apólo-Szovjet Társaság képviselői, a népi demokráciák, a Német Demokratikus Köztársaság, Franciaország, India, Finnország és Ausztria szovjet baráti társaságainak küldöttei.

Az MSZT I. országos kongresszusát december 19-én este hét óra körül ünnepi díszülés nyitja meg az Operaházban. Megnyitót d. Rusznayák István, a Magyar-Szovjet Társaság elnöke mond.

A Budapestre érkezett küldöttek élükön a szovjet küldöttség vezetőjével, üdvözik a kongresszust. A kongresszusi küldöttekkel együtt a baráti országok budapesti diplomáciai képviselői, Kossuth-díjas tudósok, írók és művészek, sztálinnóváták és élmunkások is résztvesznek az Operaházban tartandó ünnepségen, amelynek műsorán a legkiválóbb magyar művészek lépnek fel.

A műsor keretében mutatják be először Krucsinyin szovjet zeneszerző „Harminchárom év” című kantátáját. Vászárhelyi Zoltán vezénylésével a honvéd művészegyüttes énekkara előadja Szabó-Osannyn: „A magyar-szovjet barátság dala” című művét.

A kongresszusi tanácskozások december 20-án, szerdán reggel 9 órákor az Országház üléstermében kezdődnek.

Erdei Ferenc földművelésügyi miniszter „Beszámoló a magyar-szovjet barátság fejlődéséről és jelentőségéről a magyar nép számára” címen tart referátumot. Ezután Bernáth György mondja el felüli beszámolóját.

A beszámoló vita követi. A kongresszus vitáit másnap, december 21-én kilenc órai kezdet-

tel folytatják. A vita befejezésével a kongresszus megválasztja a Magyar-Szovjet Társaság országos vez. tőségét.

A kongresszus első napi tanácskozásának végetülve a küldöttek a magyar Állami Operaházban a „Páris lángjai” balett ünnepi előadásán vesznek részt, majd a második napon a kongresszusi zárszó után a budapesti kerületi MSZT szervezetek Sztálin-ünnepség-ire mennek.

Külföldi küldöttek a kongresszuson

A Magyar-Szovjet Társaság országos központjába egymásután érkeznek táviratok és levelek. Külföldi baráti társaságok, a Szovjetunió igaz hívei jelentik be, hogy részt akarnak venni a Magyar-Szovjet Társaság országos kongresszusán.

A Szovjetunió külföldi kulturális kapcsolatokat apólo társaság (VOKSZ) háromta-

December 21-én, csütörtökön este az MSZT I. országos kongresszusának küldöttei Budapest dolgozó népével együtt ünneplik majd a nemzetközi munkásoksztyaly nagy tanítójának, a békeharc vezetőjének, I. V. Sztálinnak 71. születésnapját.

gú küldöttséggel vesz részt a kongresszuson.

A Bolgár-Szovjet Társaság két taggal képviselteti magát. Ugyanek két-két küldötte érkeznek a Csehszlovák-Szovjet és a Lengyel-Szovjet Társaságokból. Románia egy képviselőt küld. Külföldi érkeznek a Német Demokratikus Köztársaságból, Olaszországból és Ausztriából.

Péter János püspök és Hazai Jenő ezredes a berettyóújfalui békegyűlésen

Nyiregyházán és Ujfahértón is lesz ma békegyűlés

Berettyóújfaluban az MNDSZ helyiségében tartják meg ma, vasárnap azt a hatalmas békegyűlést, melynek Péter János debreceni református püspök, a Békevilágtagadás tagja és Hazai Jenő ezredes lesznek az előadói. Péter püspök, a Békevilágtagadás tagja - Varsóban a debreceni és

a hajdú-bihari dolgozók nevében adta át harcos békeüdvözlőt a világtanács tagjainak. Nyiregyházán december 17-én, délelőtt 11 órákor Seregély József országgyűlési képviselő, Ujfahértón december 17-én délelőtt 11 órákor Csömög Gáspár plébános tart beszámolót a Békevilágkongresszusáról.

Megkezdődött az országos mezőgazdasági tudományos tanácskozás

Szombaton reggel a MÉMOSZ székházában megkezdődött az országos mezőgazdasági tudományos tanácskozás. A tanácskozás célja, hogy a mezőgazdasági tudomány munkásai megvitassák a mezőgazdasági kutatómunkahelyzetet, feltárják, hol vannak hibák, hol van elmaradottság, megkeressék a hibák kiküszöbölésének módjait és kijelöljék a mezőgaz-

Erdei Ferenc miniszter beszéde

A tanácskozást Benesik István, a Mezőgazdasági Kísérletiügyi Központ főtitkára nyitotta meg, majd Erdei Ferenc földművelésügyi miniszter mondott beszédet.

Erdei miniszter többek között a következőket mondotta:

— Népgazdaságunk egyre gyorsuló ütemű fejlődése mind nagyobb követelményeket állít a mezőgazdasági tudomány kutatómunka elé.

— Mostani tanácskozásunk célja, hogy kutatóink feltárják és megvitassák a mezőgazdasági kutatómunka helyzetét, harebázzálljanak az elmaradottság okaival és legjobb erejükkel vessék latba mezőgazdasági tudományunk fejlesztésére, magasabb szintre emelése érdekében.

— A legfőbb oka mezőgazdasági tudományunk elmaradottságának az, hogy kutatóink többsége, akik a régi iskolákban nevelkedtek, még nem ismerték meg eléggé az

mezőgazdasági kutatómunka jövő feladatait. A tanácskozáson akadémikusok, egyetemi tanárok, a tudományos intézetek vezetői és dolgozói, kutatók, szakemberek és a falvak legjobb dolgozói vettek részt.

A tanácskozás résztvevői a díszelnökségbe választották Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettest, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkárát.

Élenjáró szovjet mezőgazdasági tudományt.

— Ahhoz a lehetőséghez képest, amiket a szovjet mezőgazdasági tudomány eredményeinek megismerése nyújt, a mi kutatómunkánk még igen keveset tanult, még nagyon keveset sajátított el és bizonytalankodva indul el az útmutató példa nyomán.

— Ennek a következménye, hogy mezőgazdasági kutatóink jelentékeny része elszakadt a gyakorlattól, helyesebben még nem kapcsolódott közvetlenül és szorosan a termelés gyakorlati feladataihoz.

— A mai tanácskozásnak ebből a helyzetből kell kiindulni. A mezőgazdasági kutatómunka állapotának öszinte és kendőzés nélküli feltárásával kell számotvetnie lemaradottságunk okaival és úgy vonni le a következtetéseket, hogy a haladás akadályait minél gyorsabban és

gyökeresebben elhárítsuk.

— Ötéves tervünk feladatait azt követelik, hogy kutatóinkat még közvetlenebbül és még gyakrabban bevonjuk a termelés irányításának munkájába s ezen keresztül is erősítsük eleven kapcsolatunkat a termelés gyakorlatával.

— A nemrég lezajlott akadémiai ünnepi hét vitái arról tanuskodnak, hogy kutatóink képesek helyesen fel fogni a mezőgazdasági kutatómunka helyzetét, megérteni és elfogadni a Párt útmutatását és bátran rálepi mezőgazdasági tudományunk fejlesztésének a szovjet példa nyomán előrehaladt útjára. A mi mostani tanácskozásunk további lépés ezen az úton.

— Szükséges, hogy tudósaink követve az élenjáró szovjet mezőgazdasági tudomány példáját — bátor és leplezetlen kritikával és önkritikával vessék fel a mezőgazdasági kutatómunka kérdéseit, gatlás nélkül éljenek a vita lehetőségével és fegyvereivel és legjobb erejükkel szálljanak szembe a mezőgazdasági tudomány előrehaladásának akadályai, hogy tudományukat képessé tegyék mindazoknak a feladatoknak a megoldására, amelyek népgazdasági tervünk célul tűzték ki. E munka minden lépésénél számíthatnak a Párt útmutató segítségére és kormányunk, s ezen belül a földművelésügyi minisztérium gondoskodására.

Európában tartják az ENSZ közgyűlésének hatodik ülészakát

Az ENSZ közgyűlése legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a közgyűlés hatodik ülészakát Európában tartják.

New-York: Az ENSZ-közgyűlés december 15-i ülésén Carapkin, a Szovjetunió küldötte emlékeztetett arra, hogy a volt olasz gyasmatok határainak megállapítása a négy nagyhatalom hatáskörébe tartozik.

Libia pénzügyi és gazdasági helyzete kérdésében benyújtott határozati javaslat tárgyalásánál Carapkin felhívta a figyelmet, hogy a kérdést csak december 12-én becsátották tanulmányozás

céljából az ENSZ Kétfőléges politikai bizottsága elé és 15-én már sietve tárgyalják. A küldöttségek nem is tanulmányozhatták át kellőképpen a javaslatot. Javasolta, hogy a kérdés tanulmányozását halasszák el a közgyűlés hatodik ülészakára. Javaslátát elutasították.

A közgyűlés délelőtti ülésének befejezése előtt Malik, a Szovjetunió küldötte kifejezte kívánságát, hogy a politikai bizottság haladéktalanul folytassa munkáját, mert napirendjén igen fontos kérdések szerepelnek.

Ezzel a közgyűlés ülése véget ért.

Az USA középkeleti katonai tömböt akar létrehozni

Washington: A Telepress washingtoni tudósítója az amerikai külügyminisztériumhoz közel álló körökből úgy értesül, hogy az USA amerikai ellenőrzés alatt álló muzulmán katonai tömböt akar létrehozni Irán, Afganisztán és Pakisztán részvételével. A terv szerint, amely az amerikai hadsereg főhadiszállása dolgozott ki, e három állam területét amerikai támaszponttá akarják kiépíteni, a közel és középkeleten. A tömb megteremtése érdekében az első lépés az lenne, hogy az USA kétoldalú szerződést kötné e három állam mindegyikével.

A Telepress tudósítójának értesülése szerint már el is készült

Amerika és Afganisztán katonai szerződésének tervezete és ezt az afgán kormány elé terjesztették. Az afgán kormánynak azt a „tanácsot” adták, hogy kezdjen tárgyalásokat Iránnal és Pakisztánnal katonai szerződés kötéséről.

Afganisztánban túlyomó a vélemény, hogy ha létrejön Amerika és Afganisztán között a katonai szerződés, ennek következménye az lesz, hogy Afganisztán az eddiginél is teljesebb függésbe kerül és kiszolgáltatja magát Amerikának. Teherán és Karacsi brit körök úgy vélekednek, hogy Amerika térfoglalása Ázsia e részében elsősorban Anglia érdekei ellen irányul.

A koreai néphadsereg hadijelentése

Észak-Korea: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság népi hadseregének főparancsnoksága jelenti december 15-én:

A népi hadsereg egységei és a kínai önkéntesek minden fronton folytatják támadásukat. A központi arevonalon Joeschon (Renszen) körzetében a népi hadsereg egységei bekerítették és teljesen megsemmisítették az ellenség egy zászlóalját. Több mint 30 tehergépkocsit és egyéb zászmányt ejtettek. Cshumeshon (Sziunszon)

körzetében a népi hadsereg egységei ugyancsak bekerítették és teljesen megsemmisítették az ellenség egy zászlóalját. Az ellenség ötödik gyalogos hadosztályának egy ezredét ugyancsak bekerítették. Megsemmisítéséért folyik a harc.

A keleti partvidéken a népi hadsereg egységei folytatják támadásukat. December 11-én Phenjan körzetében a népi hadsereg gyalogos egységei lelőtték az ellenség egy repülőgépet.

Megtették az előkészületeket a termelészövetkezetek tisztújítására

A termelészövetkezeti csoportok életében jelentős események követik egymást. Elkészültek a zárszámadások, elkészültek a jövő évi üzemtervek, amelyek a jövő évi beruházást, a munka, fejlődés irányát mutatják. A zárszámadásokat, az üzemterveket az illetékes mezőgazdasági szervek átvizsgálták, kiértékeltek, a termelészövetkezetek beállították a termelési feladatokat, a termelészövetkezeti üzemtervekbe. Nagy munka, nagy fejlődés vár a termelészövetkezetekre mind a növény-, mind a takarmánytermelés, állattenyésztés és növelése és fokozása érdekében. A zárszámadások hű képet mutattak a múlt évi eredményekről, az üzemterv a jövő évi lehetőségeket vetíti a tagok elé.

A kormányzat most elrendelte, hogy a termelészövetkezetek tisztújítást tartanak. A tisztújításokat a közeli hetekben bonyolítják le: minden termelészövetkezet nagyban készül a tisztújításra, új vezetőség összeállítására. A jól működő, példásan munkálkodó vezetőség a helyen marad, de ahol szükséges, ott helyet adnak az újaknak, a termelésben élenjáró tagoknak, a nőknek és fiataloknak még nagyobb teret adnak a vezetőségben is.

A termelészövetkezeti csoportok legnagyobb része megtette az előkészületeket a közelgő tisztújításra. Több helyen össze-

kapcsolják a tisztújítást az üzemterv, a jóváhagyott üzemtervnek a tagokkal való ismeretével, részekre bontásával.

Hajdú-Bihar megyében most, hogy a tagok, úgyszintén az érdeklődő egyénileg dolgozó parasztok megismerték az üzemtervet, a fejlődés útját, nagyszámban jelentkeznek az új tagok, a belépni szándékozó dolgozó kis- és középparasztok. Sok új tag jelentkezett a megye

minden részén: országos viszonylatban Hajdú megye ebben a vonatkozásban a harmadik helyre került. Csak Baranya és Csongrád megyében volt több a termelő szövetkezetekbe belépő dolgozó kis- és középparaszt, mint Hajdú-Bihar megyében.

A megye minden termelészövetkezete erősödik, izmosodik, fejlődik az új belépésekkel. A tisztújító Közgyűléseken már az új tagok is résztvesznek.

MEGJUTALMAZZAK A LEGJOBB VASUTASOKAT

Szeptember 1-én verseny indult „az őszi forgalom legjobb dolgozója” címért. Máris meg lehet állapítani, hogy ez a szocialista munkaverseny döntő mértékben segítette az őszi esütsforgalom zavartalan lebonyolítását. A verseny december 15-én fejeződött be és a kiértékelés után január első felében sor kerül a versenyben élenjárók megjutalmazására. Az őszi forgalom sikeres lebonyolításában kimagasló eredményeket elért dolgozókat 2000, 1500 és 1000 forint jutalomban részesítik. Ezenkívül 600—800 forint jutalmat kapnak a vasútigazgatóság és 300—500 forintot az egyes üzemek legjobb dolgozói. Összesen mintegy 1000 dolgozót részesítenek pénzjutalomban.

Miskolci képzőművészek

debreceni kiállítása

Ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor nyílik meg a Déri Múzeum egyik kiállítási termében a miskolci képzőművészek cserekiállítás. A kiállítás a Borsod-Miskolci Múzeum és a Déri Múzeum által kezdeményezett cserekiállítások elsőjeként mutatja be a miskolci festőművészek alkotását, 14 művész 34 képpel szerepel. Az anyag nemcsak technikailag változatos, hanem témában is. Külön értéke a kiállításnak a minden képen átvonuló derűs, optimista hangulat. Derűs tájakat, derűs embereket, a munka lendületét mutatják a miskolci művészek képei. És még valamit — azt, hogy a miskolci művészek szeretik városukat, annak vidékét és az ott dolgozó embereket. Ha hiányolunk valamit, csak az lehet, hogy több

Moszkvába érkezett a magyar írók üldöttsége

Moszkva: A Szovjet Írószövetség meghívására pénteken magyar íróküldöttség érkezett Moszkvába. A küldöttséget Darvas József neves magyar író, a Magyar Népköztársaság vallás- és közoktatásiügyi minisztere vezeti. A vendégeket Moszkva kievi pályaudvarán Nyikolaj Tyihonov, a Szovjet Írószövetség helyettes főtitkára, Jelizar Maljeov Sztálin-díjas író, az Írószövetség felelős munkatársai és a szovjet sajtó képviselői fogadták. A küldöttség fogadtatásán jelen volt Szkladán Agoston, a Magyar Népköztársaság nagy-

Új mélyfúrás, két bérház, két iskola, orvosi rendelők, parkok, bölcsőde

az 1951-es közületi tervberuházás tízmillió forintjából

Az 1951-es évre, ötéves tervünk második évére már életbe lép a területi tervezés. Népművelés, egészségügyi, köznevelési, kulturális, sport, szociális, gazdasági, közérdekű kívánásai a tanácsokon keresztül valósulnak meg az országos törvénybe illesztés után.

1951. január elsejével a kormány konkrétan megjelöli az ipari üzemeket és vállalatokat, amelyek a városi tanács hatáskörébe tartoznak. Az ötéves terv iparfejlesztési előírásainak végrehajtásába így a városi tanács az eddigénél fokozottabb mértékben fog befolyani. Amint a tanács első ülésén megállapították, szervezeti hibák miatt a városi tanács eddig nem tudott kellő mértékben foglalkozni az ipari üzemek, vállalatok életével. Ez nem jelenti azt, hogy Debrecen ipara ne fejlődött volna hatalmasat az 1950-es esztendőben.

Ebben az évben iparunk fejlesztésére 3,8 millió forintot ruháztunk be. 1951-ben ennél jóval jelentősebb összeg jut beruházásokra.

Egyes debreceni üzemek fejlődésére jellemző adatokat hallottunk a tanács ülésén. Így például a ruhagyár új épületeket kapott

és belső berendezését is korszerűsítették. Az üzem termelési eredménye a múlt événél háromszorosra lett. A jövőre ez az eredmény megduplázódik. A gyár 1951-ben 550 főt fog foglalkoztatni.

A mezőgazdaságban a szocialista nagyüzemi gazdálkodás fejlesztése az irány. Ennek a célnak szolgálatában Debrecenben 1950-ben 2,6 millió forintot ruháztak be.

Debrecen 80.000 holdas szántóterületéből ma már 13.346 hold a termelőszövetkezeti csoportoké, az állami gazdaságokkal együtt a mezőgazdaság szocialista szektorának területe ma a városi szántóterületek mintegy a fele. A szocialista szektor fejlődése a terméseredményekben is lemérhető. Míg Debrecenben 1949-ben 29.904 mázsa kenyérgabona gyűlt be, az idén már a nagyüzemi gazdálkodás és az ezzel járó jó talajművelés, növényápolás eredményeként 109.199 mázsa került a nép raklátraiba.

A termelőszövetkezeti csoportok beruházásaira, építkezéseire az állami támogatás mellett, gépi berendezések beszerzésére jövőre Debrecenben a kormány 4,2 millió forintot fog fordítani.

A gépparkok fejlesztését bizonyítja, hogy az 1950. évi januári

erőgép-állományban szemben ma már 55 százalékkal több az erőgép.

Az idén már a szántóterületeknek 60 százalékat művelte meg gép. Jövőre ez az arány a gépparkok erőgép-parkjának növelésével 70 százalékra fog emelkedni.

Debrecen kereskedelme is jelentős fejlődésen ment keresztül 1950-ben. A kereskedelmi árusítás 75 százaléka már szocialista szektorban van. Ebben az esztendőben a kormány tízmillió forintos beruházással segítette ezt a fejlődést. — Jövőre háromnegyedmillió forint jut a szocialista kereskedelem fejlesztésére.

Az üzletek száma megduplázódik 1951-ben. Elsősorban a külsőségeken fűszer- és csemegetejboltokat, hűsüzletet, zöldséget és baromfi árusító boltokat nyitnak.

Az Élelmiszerkereskedelmi ÁV (a Népboltok) tervberuházásait 100 százalékosan teljesítette, sőt saját erejéből öt új hűsüzlet létesített.

A két új tanyaközpontban a földművelésügyi hálózat bővítésével két új áruháza létesült. A tanyai áruházaikat úgy építik ki, hogy a terményfeldolgozás és a terménybegyűjtés is itt bonyolódik le.

Az építészeti és a közlekedési vonalon is jelentős eredményeket hozott az 1950. esztendő. A Petőfi általános iskola, a klinikai tudományos intézet k. épületei, a Rákosi-telepi orvosi rendelő, a típusbölcsőde, a szabadtéri színpad, a Baranyi-úti négy bérház, a Mónus Illés-utcai helyreállított 48 lakás a Bánffy- és Irinyi-utcaikon újépíttelt 8 lakás mind-mind az ötéves terv eredménye.

Az idén foglalkozni a volt tímárüzemeknek lakásokkal átalakításához. Közel egymillió forintot igényel ez a munka, amely jövőre 92 új lakást fog eredményezni.

A mentelepi 100 lovas istálló, a termelőszövetkezet számára épített három, egyenként 50-50 számos jószágot befogadó istálló csakúgy az ötéves terv során létesült, mint ahogy a terv keretében alakul ki a Petőfi-tér.

A jövővi beruházások közül a legfontosabb tízmillió forintot tesznek ki.

Mi lesz ebből a tízmillió forintból?

Lakások épülnek a mentelepen, új állatorvosi rendelő épül. Fejlesztjük a kenyérgyárat és a gázgyárat. A Tatarozási Vájalat, a Köztisztasági, a Temetkezési, a Kertészeti Vállalat fejlesztésére jut pénz.

Megépül az új tudócbeteg-székes épület. Új orvosi rendelő lesz a Nagyhegyesen és a Hortobágyon, mellettük gyógyszerár is lesz. Újabb bölcsődét létesítünk. A városi fürdőben nagyobb beruházást eszközölnek, melynek keretében új mélyfúrás lesz. Átalakítják a vegyipari technikum épületét, a gyógypedagógiai intézetet. Nagyhegyesen két tantermes iskola épül, az Ispóti-téren is új iskolát létesítenek.

Három tanyaközpont kap új kútvízet. Két újabb 16 lakásos bérházat építenek.

Befejezik a volt tímárüzemeknek lakásokkal való átállítását. Angyalháza és Bánk új községkormányát. Utépítésre és víztelenítésre is jut 400.000 forint. Parkjainkat bővíjük és szebbé tesszük.

Az ötéves terv debreceni beruházásai 1951-ben is a dolgozó népet fogják szolgálni. Ezek nyomán még szebb lesz városunk, még szebb lesz a város népének élete.

3 oldal

1950 december 17.

„Van hazánk, van mit védenünk...”

A néphadseregről szövege Szabad Föld Téli Esték legutóbbi előadása

Pénteken Hajdú-Bihar száz községében nagy siker mellett zajlott le a Szabad Föld Téli Esték ötödik előadása, „Van hazánk, van mit védenünk” címmel.

A megye negyven helyén honvédbajtársak tartották az előadást, akiket a dolgozó parasztság mindenütt nagy szeretettel fogadott.

Különösen nagy sikere volt a Szabad Föld Téli Estének Hajdúszoboszlón, ahol a kultúrház nagytermében több száz dolgozó paraszt jelent meg. Az előadást magasszínű kultúrműsor előzte meg, majd Bene Lajos hadnagy tartotta meg nagy figyelemmel hallgatott előadását. Többek között kijelentette:

— A néphadsereg tagjai érzik azt a mélyszéles szeretetet, amely a dolgozó nép oldaláról feléjük árad. Kormányzatunk, a Magyar Dolgozók Pártja és szerelt vezérünk, Rákosi Mátyás irányítása mellett minden támogatást megad honvédségünknek, hogy feladatát jól betölthesse.

— Néphadseregünk szilárdan, magabiztosan áll őrt határainkon. Katonáink újabb és újabb nagyobb teljesítményeket érnek el a kiképzés terén. Fáradságtalanul növelik szakmai, politikai

képzettségüket, hogy legyőzhetetlen harcosai, méltó fegyvertársai lehessenek a dicső Szovjet Hadseregeknek.

A nagy tapsal fogadott előadás után számos dolgozó paraszt szólott hozzá az elhangzottakhoz. Pósa Lajos dolgozó paraszt kijelentette:

— A multban nem volt hazája a dolgozó népnek. Nem volt hazája a hárommillió földnélküli koldúnak sem. Ma miénk az ország és miénk a néphadsereg is. A multban igen sanyarú élethez volt a katonáknál a szegény ember fiaik. Ma a mi fiainkból lesznek a tiszták a dolgozó nép és a néphadsereg ma egyet jelent.

Agárdi Gyula szegényparaszt cseket mondotta:

— A multban azt mondták nekünk, hogy a hazát védjük, mikor háborúba indultunk. Tényleg hazá volt ez, de nem a mi hazánk, hanem az uraké. Ezért volt kényszerű kötelesség a mi számunkra katonáskodni. Ma magunkat, a családunkat védjük, mikor felsorakozunk a béke és szocializmus mellett.

A felszólalások után a Szabad Föld Téli Estét a hajdúszoboszlói fiatalok kultúrműsora zárta be.

Több, mint 36 millió forintos Debrecen város 1951. évi költségvetése

A városi tanács pénteki ülésén tárgyalta Debrecen 1951. évi költségvetését. Ez a költségvetés az állami költségvetés része.

Míg a multban az önkormányzatok gazdasági kerete — akárcsak az időbeni költségvetés tartalma — meglehetősen szűk volt, a kiadások javarészt az igazgatási természetű kiadások, az elnyomó apparátus költségei tették ki, a gazdasági, szociális és kulturális természetű kiadások pedig igen kis téren szorítottak, addig most kibővült az a pénzügyi keret, amelyben a városi tanács gazdálkodik s ebben a keretben túlnyomó többségben népjóléti és kulturális kiadások szerepelnek.

1950-ben csupán 16 millió volt Debrecen költségvetése. 1951-ben a kiadások 36,1 millió forintot tesznek ki a tanács által elfogadott új költségvetés szerint. A 36,1 millió forintnak 15,5 százaléka igazgatási, 16,5 százaléka gazdasági, 24 százaléka népjóléti és 44 százaléka kulturális kiadás. Ezek a számok önmaguk

helyett beszélnek: a tanács költségvetés a nép jólétét és kultúráját fejleszt.

Remek ajándék!

• tea
• espresso
• mokka

Készítésére egyformán jól használható az

ERESCO

NÉPESPRESSO

ára csak 51.- Ft

Szerződéskötési vasárnap — kukoricabegyűjtési hét utolsó napja

Nagy napja van ma, vasárnap Hajdú-Bihar megye dolgozó parasztságának: hitet tesz a béke harcos védelme, az ötéves építő terv sikeres végrehajtása mellett, megújítja, még szorosabbra fűzi a munkás-paraszt szövetséget, elősegíti a közellátást és biztosítja a mezőgazdaság további fejlődését. Kettős alkalom adódik: **vasárnap termelési szerződéskötési vasárnapot tartanak** a megye ama községeiben, ahol még nem kötötték le teljesen az előirányzott területet: ezeken a helyeken módot adnak a dolgozó parasztnak, hogy megkötöthessék a termelési szerződést és ne maradjon ki egy dolgozó paraszt sem a szerződéses termelés nyújtotta előnyökből és kedvezményekből. A dolgozó parasztság érdeke: jobb jövőjét mozdítja elő, ha minél nagyobb területre termelési szerződést köt a nép államával.

A másik nagy, jelentős esemény: a kukoricabegyűjtési hét alkalmával eleget tenni a ten-

geribegyűjtésnek, sikerre vinni a kukoricabegyűjtést. Debrecen, Hajdú-Bihar megye dolgozó parasztsága a terménybegyűjtéshez hasonlóan jó eredményt akar elérni ezen a téren is: egymásután jelentik be a dolgozó parasztnak újabb és újabb felajánlásait, vállalatokat, hogy felesleges tengeri útjukat átadják a dolgozó nép államának, így kívánják a béke védelmét szolgálni. A megye minden részéből érkeznek a felajánlások, a tanács tagok személyes példamutatással járnak elől a népnövelők, tömegszervezetek fokozzák a felvilágosító munkát, sok dolgozó paraszt, aki a begyűjtést 100 százalékosan felül teljesítette, önként felajánl egy-két mázsa tengerit. Vasárnap Hajdú-Bihar megye parasztsága a szerződéskötési vasárnapon és a kukoricabegyűjtési hét alkalmával bizonyítja be hűségét és kötelesség-teljesítését a dolgozó néppel szemben.

„Magyarországon szabadon hirdetik az evangéliumot”

A zürichi zsinaton előadást tartottak Magyarországról. Zürichből jelentik, hogy a református tartományi zsinaton M. Pradervand, a Református Világszövetség főtárgyalója, áttekinthetően adta a világ református egyházának helyzetéről. Megállapította, hogy Olaszországban, Spanyolországban, általában a vatikáni politika befolyása alatt álló országokban nem lehet szó valódi vallásszabadságról. Más a helyzet a keleti népi demokráciákban. „Magyarországon —

mondotta — eleven református egyházat látogathattam meg a közelmúltban. Négy teológiai fakultáson több mint 350 hallgató lelkesen készül lelkipásztori hivatására. Elég sok a diakonissza; az istentiszteleteket sokan látogatják. A lelkesek kijelentették, hogy szabadon hirdethetik az evangéliumot. Csehszlovákiából a magyarországihoz hasonló kedvező jelentések érkeztek.”

A tiszántúli református egyházkerület köszönete a kormány támogatásáért

A tiszántúli egyházkerület közgyűlésén Péter János püspök hálásan emlékezett meg a hit- tudományi karnak az egyetemről való leválásakor kötött megállapodásról és az állami támogatásról. A közgyűlés tudomásul vette s jóváhagyta ezt a meg-

állapodást. Kimondotta, hogy a Magyar Népköztársaság kormányának a tiszántúli református egyházkerület és intézményei, ezek között a debreceni teológiai akadémia részére juttatott támogatásáért hálás köszönetét nyilvánítja.

OTT ALLUNK MI IS A BÉKEÓRSÉGEN

— mondják az MSZT Országos Kongresszusára készülő debreceni asszonyok

A Magyar-Szovjet Társaság I. Országos Kongresszusának jelentőségével foglalkoztak ezen a héten a debreceni MNDSz alapszervezetekben. Asszonyaink lelkesen felkészültek a Szovjetunió iránti barátságunk és hűségünk nagy ünnepére, amely egybeesik a világ népei nagy vezérének, a magyarság legnagyobb jótévőjének, Sztálinnak 71. születésnapjával.

A magyar asszonyok Sztálinnak köszönhetik teljes egyenjogúságukat, Sztálin abban az időben, amikor a szovjet nép minden erejét a szocializmus felépítése foglalta le, fejtette a nőkérdést a nők helyzetének, a női munkának, annak a rendkívül fontos szerepének a kérdését, amelyet a nők a társadalom életében belőltetnek.

„Az emberiség történelmében az elnyomottak egyetlen mozgalmaként sem zajlott le — mondotta Sztálin — a dolgozó nők részvétele nélkül. A dolgozó nők, a munkásnők és parasztlányok, a munkássztrájk hatalmas tartalékai. Ez a tartalék a lakosságnak jó felét teszi ki... de a dolgozó nők nemcsak tartalékokat alkotnak. A munkássztrájk helyes politikája esetén a dolgozó nők a munkássztrájk igaz, a burzsoázia ellen működő hadseregeivé válhatnak.”

ASSZONYAINK A SZOVJET-MAGYAR BARÁTSÁG HIRDETŐI

A nagy Sztálin szavait jól ismerik a debreceni asszonyok és ezért tartják igen fontosnak, hogy a Magyar-Szovjet Társaság I. Országos Kongresszusának jelentőségét a maguk részéről is minél jobban kidomborítsák.

A **Textilvar asszonyai** nőnapjukon kifejtették, nemcsak azért szeretik a Szovjetuniót nemcsak azért hálásak iránta, mert felszabadított bennünket az elnyomás igája alól, hanem azért is, mert a felszabadulás első percétől kezdve testvéri segítséget nyújtott szabad hazánk megteremtéséhez, boldogabb életünk kialakításához, békes építómunkánk megvédéséhez.

Elhatározták, hogy felajánlásokkal ünnepeljék meg a Magyar-Szovjet Társaság első Országos Kongresszusát.

Boros Józsefné, Matika Anna, Illés Erzsébet, Szőke Andrásné és Dobai Ilona tíz százzalékkal emelik az ünnep tiszteletére teljesítményüket. Az MNDSz felvető brigád, a fésőbrigád ugyancsak természeti felajánlást tettek, a konyhai brigád pedig a tisztasági mozgalmat fejleszti tovább.

Boros Józsefné, Matika Anna és Nagy Jánosné sztahanovista brigádok indították be és elhatározták, hogy ötéves rendszerük tapasztalataikat átadják munkatársaiknak.

MINDIG SEGÍTSÉGET KAPTUNK

A Szovjetunióknak köszönhetjük a felszabadulás utáni első kenyeret, azt, hogy felépíthettük az országot a romokból és megnyílt előttünk az út egy soha nem látott jót és boldog jövő felé. Elsősorban a Szovjetunióknak köszönhetjük, hogy ellenségeinknek eddig nem sikerült békés éoitó munkánkat megzavarni — hírelik a dohánnyári MNDSz asszonyok és rámutattak nőnapjukon arra, a Szovjetunió mindig abban segít, amiben a legnagyobb szükség van. Amint a kezdeti nehézségek megszűntek, segítette az eredmények továbbfejlesztésében, Sztálin 70. születésnapján, a Sztálini mű-

4 oldal
1950 december 17.

szak során emelte magasra a magyar munkássztrájk a Sztahánovmozgalom lobogóját. A Szovjetunió a legjobb szakembereket küldte hozzánk, hogy a munkaversenyt, a fiatal Sztahánovmozgalmunkat segítsék. Természetesen, hogy mi jó munkánkkal hálálhatjuk meg legjobban ezt a segítséget.

Csiszár Józsefné 155 százalékra újabb 5 százalékkal, Cseresznyés Jánosné 124 százalékra 10, Varga Sándorné 124 százalékra 10, Sarkadi Lajosné 143 százalékra 10, Nagy Jánosné 130 százalékra 10 százalékos újabb felajánlást tett. Szentesi Jánosné brigádjával 15 kiló dohányt takarított meg, Balogh-brigád termeléselemelést, a Béke MNDSz brigád minőségjavítást ajánlott fel az MSZT Országos Kongresszusának tiszteletére.

A SZOVJETUNIÓ A TUDOMÁNY ÉS KULTURA UTMUTATÓJA

Az Alföldi Nyomda MNDSz asszonyai nőnapjukon átbeszélték, hogy milyen sok segítséget kaptunk a Szovjetuniótól tudományos és kulturális téren is.

Bárdin professzor, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának alelnöke, a tudomány és a gyakorlati élet kapcsolatáról beszélt tudósainknak, mérnökeinknek. Szovjet sebészorvos jött hozzánk, hogy az egyetemeken előadásokat tartson. Kultúrforradalmunk kérdésében egyik legjelesebb fegyverünk a szovjet kultúra. A magyarra fordított szovjet könyvek hatalmas példányszámban jelennek meg, a szovjet szindarabok és filmek dolgozóink nagy nevelői. Ezek mutatják az utat írónknak, Tyihonov író, Novikov muzsikusként, a Pjatyickij ének- és táncgyűjtemés azért jött el hozzánk, hogy a széles tömegekkel megismertessék a világ élenjáró művészetét.

A nyomda dolgozó asszonyai el is határozták, hogy a Magyar-Szovjet Társaság első Országos Kongresszusára termelési felajánlásokat tesznek, rámutatva arra, hogy a Szovjetunió kultúrgárdájának ismerete milyen nagy segítség a békeérő való munkának lendültes továbbvitelében.

SZTÁLIN A BÉKE

A Baromfiértékesítőnél az MNDSz asszonyok a békeszerződés felkészen foglalkoznak állást a béke nagy ügye mellett. Az MSZT Országos Kongresszusával kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a békeben való építést, jólétünk fokozódását a Szovjetunióknak köszönhetjük. A Szovjetunió megalkulásának pillanatától kezdve

A magyar zeneművészek vendégül látták a román muzsikásokat

A múlt napokban a Művészeti Szövetségek Házában baráti fogadást rendezett a Magyar Zeneművészek Szövetsége a Magyar-Román Barátsági Hét alkalmával Budapesten tartózkodó román muzsikósok számára.

Majláth Jolán, a Kultúrkapcsolatok Intézete főtájkára és zenei életünk számos kiváló képviselője, köztük Szabó Ferenc, Kadosa Pál, Vásárhelyi Zoltán,

következtesen harcol a világ békejének megőrzéséért. Akkor, amikor a Szovjetunióról és a szovjet emberekről beszélünk, elsősorban a világ dolgozóinak nagy vezérére, Sztálinra gondolunk, akinek 71. születésnapját ünneplik a békét akaró emberek szerte a világon december 21-én, amikor a Magyar-Szovjet Társaság is I. Országos Kongresszusát tartja.

A Baromfiértékesítő asszonyai ennek az ünnepnek tiszteletére tettek meg felajánlásait és lelkesen követik a békeműszakban előjáró asszonytársait Dobosai Irént, Cseresznyés Katalint, Deák Lászlónt, Kaskótfő Ferencné, Pethő Lajosné és Bodnár Péternét.

A debreceni és megyei MNDSz asszonyok büszkék arra, hogy a magyar nők is ott állanak a békeórségen, a győzelmes sztálin zászló alatt, amelyet szeretettel vezérünk, Rákosi Mátyas emel magasra hazánkban.

Művészek és tudósok a békéről

FRÉDERIC JOLIOT-CURIE
francia atomfizikus

„Meggyőződésem, hogy meg fogjuk menteni a békét. A békemozgalom megőrzését és ma már a legkülönbözőbb vélemények képviselői foglalja magában. Nem egyeznek meg minden kérdésben, de valamennyien meggyőződnek abban, hogy eszközöket keresnek egy új, fegyveres viszály megakadályozására.”

PABLO NERUDA
chilei költő

„Most már nem lehet képmutató módon beszélni Nagy-Britannia kormányára leleplezte magát a világ és az angol nép előtt. Az angol kormány nem engedte be a békeharcosokat. Ami engem illet, tölem a beutazási engedélyt az elők között tagadták meg és ez számomra rendkívül kellemetlen, mert olyan kitűnő békeharcos társaságban voltam, mint Joliot-Curie, Anna Seghers, Ilja Erenburg és Aragon.”

GARRINADRANAT SATOPADAJA
indiai költő

„India kormányának kegyetlen eldözése a börtön és a nimustelenség sem tudja megakadályozni, hogy harcoljak a nép ügyéért Verseim a burzsoáz könyvkiadók megkerülve eljutnak a néphez, Ugy érzem hogy még fiatal vagyok és sokat tudok tenni a béke ügyéért. Dalaimnak, na, újja!”

Költeményeimmel hazám falnak millióhoz fordulok és felszólítom őket, hogy még szorosabban tömörítsék sorait a békeért vívó haroban.”

JORGE AMADO
brazili költő

„Brazília népének eltökélt szándéka, hogy hatékonyan hozzájáruljon az egyetemes béke védelmének ügyéhez. Braziliában a legsúlyosabb kötélművek középette több mint négy millió aláírást gyűjtöttek a stockholmi békefelhívásra és ez a tény a brazíliai nép többségének harci szelleméről és békétörékeséről tanuszkodik.”

JOHANNES BECHER
német költő

Az első német békekongresszus, amely november 4-én és 5-én Berlinben folyt le, hatalmas megnyilvánulása volt a német nép békekedvességének. Békeharcolunk nemcsak ezekben fogalmazzuk meg. Hazánk egyik részében — a Német Demokratikus Köztársaságban — meggyőzően bebizonyítottuk, hogy készek vagyunk harcolni a békért. A lakosság Nyugat-Németországban is békét akar. Eltökélt szándékunk az imperialista politikával, a prágai javaslatok mutatják számunkra a német kérdés békés és gyors megoldására, na, újja!”

Százával lépnek be a fiatalok a DISZ szervezetekbe az új vezetőség választása után

A DISZ vezetőségválasztások mindenütt nagy mértékben erősítik a fiatalság sorait. Egy-egy vezetőségválasztás szépen megmutatja, hogy a DISZ-fiatalok mennyire helyesen látják az előttük álló hatalmas feladatokat, de az is kitűnik a mutatkozó hibákból, hogy hol kell hiányosságokat korrigálni, hol van szükség az MDP szerető és megértő támogatására. Ott, ahol erre szükség van, ez nem is marad el, de általában súlyosabb hibák nem fordulnak elő, amire példának hozhatjuk fel a vidéken lezajlott jó DISZ vezetőségválasztó taggyűléseket.

Vámospéresen a tagság 100 százaléka megjelent az új vezetőséget választó taggyűlésen. Ez annak köszönhető, hogy a vezetőségválasztó gyűlést jó agitációs és felvilágosító munka előzte meg. Tisza Margitot, a gépállomás fiatal dolgozóját választották meg a DISZ szervezet főtájkára. Ezen a napon 29 új taggal gyarapodott a vámospécsi DISZ-szervezet.

Hajdúhadházon az előkészítés már valamivel rosszabb volt, csak 85 százalékból jelentek meg a tagok a vezetőségválasztó taggyűlésen, azonban a felvilágosító munkában itt sem volt hiányosság, mert egyetlen napon 60 új tag lépett be a DISZ soraiba. Balogh József lett a

szervezet új tákára. A kilenc tagú vezetőségben öt dolgozó paraszt-fiatal foglalt helyet.

Polgáron a vezetőségválasztó taggyűlés előkészítése közben a DISZ szervezet agitátorai 36 új előfizetőt szerettek a DISZ ifjúság központi lapjának, a „Szabad Ifjúság”-nak.

Beretóújfalun a vezetőségválasztó taggyűlés után 16 parasztfiatal jelentette be, hogy tagja akar lenni a DISZ-nek.

Hajdúsámsonban is lelkes hangulatú volt a vezetőségválasztó taggyűlés. Erdekes volt megfigyelni, hogy az új vezetőség megválasztása után milyen nagy változások következtek be a Disz életében. Ez is mutatja, mennyire szükség volt az új vezetőség megválasztására Hajdúsámsonban is, és nemcsak hogy szükség volt, de az új vezetőség azonnal munkába állva már néhány nap alatt is szép eredményeket mutattak fel.

Az új tákár Kiss Ferenc, továbbá Hamza Pirocska szegényparaszt és Szalánszky Éva DISZ gazdaságvezető a vezetőségválasztó

taggyűlés után együttesen belétek a hajdúsámsoni „Dózsa” termelőcsoportha.

Megalakult az új vezetőségválasztás után egy 36 tagú szabadságharcos DISZ-csoport, amely azonnal megkezdte munkáját.

A Hajdúsámsonhoz tartozó Martinka-tanyán a szőlőskertekben a DISZ-nek új szervezete is alakult, egyelőre 10 taggal. Ez a tanyai DISZ-szervezet kint a hajdúsámsoni szőlőskertekben erősíti a DISZ-szervezetet, a béke táborát.

Meg kell emlékezni a hajdúsámsoni helyi tanácsról is, amely minden erejével támogatja a lelkes hajdúsámsoni DISZ-fiatalokat. Így 2200 forint anyagi segítséget biztosítottak a részükre, részben téli tüzelőre, részben pedig a szervezet székházának rendezésére.

Így segíti a tanács a DISZ fiatalokat, akik munkájukkal a tanácsnak vannak segítségére. Így közös munkával együttesen napról-napra szebb eredményeket érnek el, és bizonyos, hogy jó munkájuk nyomán az új vezetőség helytáll a békefront rájuk eső szakaszán.

I. V Sztálinról nevezték el Szófia központi kerületét

Szófia: A szófia városi népi tanács a dolgozók kívánságára határozatot hozott, amely szerint a város központi kerületét Sztálin-kerületnek nevezik el.

A népi tanács ünnepi ülésén lelkesen ünnepelték I. V. Sztálint, a béke nagy zászlóvivőjét, az emberiség bölcs tanítóját.

Felfüggesztették Anglia Marshall-„segélyét”

London: Gaitskell angol pénzügyminiszter az alsóház szerdai ülésén bejelentette, hogy az amerikai kormány 1951 január elcséjtől felfüggeszti Anglia Marshall-kiutalásait. Mint ismeretes, a Marshall-terv hivatalosan 1952-ben jár le.

Gaitskell közölte, hogy a felfüggesztés oka elsősorban az amerikai fegyverkezési program, amely rendkívül súlyos, új terhekkel fő az

Egyesült Államok gazdaságára. — Gaitskell elismerte, hogy a Marshall-„segély” felfüggesztése korántsem jelenti azt, mintha Anglia gazdaságilag talpraállt volna. Az angol gazdaságra és a fizetési mérlegre 1951-ben új nehézségek várnak — mondotta a miniszter —, így a felfegyverkezési terhek, a nyersanyagárak megnövekedése és a nyeresághátrány.

Igy készül a Duna vize alatt

a földalatti gyorsvasút alagútja

A Parlament cirádiái között, a túlsó budai oldalon fehéren villannak a hófoltok; kezdődik a tél. A Kossuth-tér csücskében, a hid tövében folytatódik a földalatti gyorsvasút munkája: most itt fúrják a kőket. A munkahely mellett készül a „legényszállás” is azok részére, akik ezen a szakaszon dolgoznak. A munkahely lakás 3-4 méterre van egymástól. Konyha, orvosi rendelő is épül. Így tezik kényelmesebbé a földalatti gyorsvasút dolgozóinak munkáját, életét.

A nagy kérdés?

A Duna vize holtól, esőtől hõmpölyög, a csapadékok magásra duzzasztották szintjét.

A 2-es villamosok, az autbuszok utasai, meg az arra járók percrenkre nekieresztek fantáziájukat, próbálják elképzelni, hogy is megy majd a Duna alatt a földalatti gyorsvasút. De nemcsak az arra haladóknak, hanem általában ez a kérdés, mindazoknak, akiket a földalatti gyorsvasút építkezése érdekel. Már pedig ez mindenkit érdekel, nemcsak a főváros lakóit, hanem a tisztántúliakat is, mert hisz az öt éves terv egyik legnagyobb építkezése országos ügy.

A villamos és autbusz utasai meg is beszélnek, hogy miként lesz a víz alatt, mert vagy négy-száz méternyi ott robbog majd a gyorsvasút. A legtöbbje már tudja, hogy az utas észre sem veszi, mikor „kerül a víz alá”, legfeljebb csak az állomás nevével állapíthatja meg, hogy a Duna medre alatt utaznak a vonatok.

A közönség számára izgalmas-érdekesítő problémát az építési tudomány maradéktalanul megoldotta.

Nézzük tehát, hogyan is készül a földalatti gyorsvasút a Duna vize alatt.

A levegő legyőzi a vizet

A munkálatok a Duna alatt is úgy indulnak meg, mint a szárazföldön.

A partokhoz közel aknákat fúrnak. Ezekbe az aknába vasbeton gyűrűket süllyesztenek le. A legalsó gyűrűnek nincs fenéke, ellenben bizonyos magasságban egy fõdém van, amely alatt a munkások dolgoznak. Ez a réz, az úgynevezett „keszon”.

A keszonból ássák ki az akna alatti földet, így az akna a kiáért mélységig süllyed.

A keszonokba nagynyomású levegőt préselnek be, hogy a fel-törõ talajvíztõl a keszonban dolgozó munkásokat óvja és azok nyugodt munkáját biztosítsa.

A hirtelen erõs nyomás a munkások egészségére káros lenne, sõt azt el sem tudnák viselni. Ennek kiküszöbölése céljából a munkások a keszon és a szabadlevegõ között, úgynevezett légszilippen keresztül közlekednek. A légszilipek fokozatosan növekvõ nyomású terek, amelyek egyik végállomása a szabadlevegõ, a másik a keszon és amikor a munkás, akár egyik, akár a másik helyre megérkezik, légzése zavartalan marad.

A keszon alatt kiásott földtõ-

megeket az aknákn keresztül gépi mászó levegõ is 10 méter magas segítséggel távolítják el.

A keszon elérkezik a Duna medrének mélysége alá.

Innen kezdve az ásás, a fúrópajzsok beállításával vízszintesen folyik.

A kiásott alagútra a fölöttébb levegõ víz óriási tömege nehezedik. Olyan anyagot, amely az ilyen óriási nyomásnak ellentáll, nem igen lehet találni. A tudomány a meghódított levegõt használja fel és ezzel gyõzi le a vizet.

Az alagútba sűrített levegõt préselnek, amely annak belsõ falát olyan erõvel nyomja kifelé, mint amilyennel a víztömegek azt összeroppantni törekednek. Ismertes, hogy a közönséges nyo-

vizoszlopot képes egyensúlyban tartani. A szovjet tudósok ennek a tudománynak eredményét használták fel a moszkvai Metro építésénél és ezt alkalmazzák a földalatti gyorsvasút Duna alatti építésénél is.

Maga a víz alatti fúrás könnyebb feladat, mint a szárazföldi, mert a talaj egyenletesebb és nem igen hoz váratlan munkát megnehezítõ meglepetéseket.

A magyar szakemberek tökéletesen elsajátították a szovjet alagútépítési módszereket és a földalatti gyorsvasút készítői, a szovjet mérnökök segítségével biztosan megoldják a nagy problémákat.

„GO HOME!”

„Go home”. A bonni Németországban szájról szájról jár ez a patlogó kifejezés.

A taxisofőrök, ha egy-egy amerikai mellett száguldanak el, kihajolnak a vezetõfülké ablakán és nagyot dudálva kiáltanak rájuk:

— Go home!

A szerelmespár a parkban, hirtelen felugrik a padról, amint egy arra sétáló amerikai lát meg és arcába kiáltja, hogy:

— Go home!

Nyugat-Németországban az egész angol nyelvbõl ez a két szó a legnépszerűbb. De minden amerikai gyarmaton ismerik ezt a kifejezést, ami annyit jelent hogy: „Takarod-

jatok haza!” „Hordjátok el az irhátokat”, vagy „Kotródjatok” — akár egyes, akár többes számban érve, Németország gyarmati övezeteiben azt értik alatta, hogy: „Takarodjatok haza mind az utolsó szál emberig!”

A német nép hangjában a gyermeknek hangja is beleolvad, hogy „hörön” — magyarul az angol nyelv tanára: — Hat a többes számú hogy van?

Hirtelen csengõ hangok vágta bele a csendbe; — Go home! Go home!...

Legenda

Irta: Krisztja Belev

— Ez még a törökök idejében volt, Kolja... Megunták a bojárrok felszántani a fekete ugart és száraz mezõségeket, melyeknek termése másoké volt — azoké, akik se nem kaszálták, se nem csépeltek õket. Megunták és nem akarták túrni az éhséget, a börtönbüntelést, meg a verést. Nem tudták nézni, hogyan becsstelenítik meg asszonyaikat, menyasszonyaikat, hugaikat. Megunták a zsarnokot szolgálni, elõttük hajlongani és nyelvüket törni. Elhagyták földjeiket, állataikat, házaikat, elmentek a hegyek közé és betyárokká lettek.

Volt kilenc hûséges cimbor a — szalas, bátor, elszánt vitézek — vakmerõk. Közülük a leghatalmasabb lett a vezér, Miljo betyár. Szeme mint a szén, haja hosszú és fekete, mint a szurok. Szûlöanyjuk az erdõ volt. A szabad napfényben nõttek, mint a pompás bükk. Éveken át rémületben tartották a nép kizsákmányolóit, a szegénység védelmezõit, a leigázottak erdei vezérei voltak. Ha megrabolták vagy bántalmazták a szegényt — a bübõre szörnyû megtorlás várt.

A lakodalmakon a legények meg a lányok is frissebben ropáltak a táncot, ha hallották a betyárok puskáinak ropogását a Sasfészekbõl...

De egy csendes, nagyon elõtt éjszakán megdõrdültek a puskák a dombocskák és hegyek felett. A levegõben, a Betyárforrás irányából fûllyszó, harci üvöltés, csatazaj hangzott. Ugyanakkor ezen az éjszakán a betyárok a forrásnál Marin pópát várták. Az hozott nekik egy debánnal és kenyérral.

telet zsákokat, de magával hozott egy török önkéntesekbõl álló csapatot is.

A derengõ ég még álmos volt. A kék mennybolton magasan állott a hold. A szél odahozta az erdõbõl a puskapor és friss vér szagát. „Valahol sok bükköt döntöttek le — csak Miljo ne legyen közöztük. A golyó kerülje el fejét!” így beszéltek a parasztok.

A hegyekbõl hollószeregek repültek; vesztelen keringtek a fák felett és vérszomjasan káromoltak.

„Kár... kár... kár...” A megrettent parasztok nehezen lélegezve, az ablakok mögé húzódtak.

A távolban felhangzott egy kürt és setében döngött a dob: bum... bum... bum...! A törökök karórá húzva hurcolták a betyárok fejét és az elsõ karóru Miljo feje volt.

A karókat a fõtérren, a falu közepén a földbe szúrták. A falu gazdagjai eljöttek a törököket köszönteni. Neveltek, kiáltoztak a törökökkel együtt, pálinkát ittak ezüst serleghõbõl és azt mondták: „No Miljo, betyárok atamánja, megtalált a golyó, kés a tarkódon?”

A legjobban Marin pópa garázdálkodott. Ivott és röhögött, az égõ pipát bedugta Miljo szájaiba és pálinkát fröcskölt a halott vezér szemébe.

Azután kabátja zsebébõl egy könyvet húzott ki, va’amint az ég felé kiáltott és megkezdte a temetési szertartást. A hollók élesen káromoltak a magasban. Sõtétlen, kísértetiesen szõlt a dob. Minden jó ember csak az ablakülsõbõl nézte és reszkelt a borzalmától.

A FÖLD

Az öreg Máté sehogy sem akarta megérteni a dolgokat. Csak szántotta, vetette a kis földjét soványka lovával, rozsdásodó ekéjével, s ha a többiek látták, megcsúnyázták és így szõltak hozzá:

— Hallja-e, Mihály bácsi, nehéz így egyedül ilyen öreg embernek. Lépjen be közénk, mi góppel dolgozunk, magának sokkal könnyebb lesz a dolga.

— Nem — mondta rekedtes, öreg hangján a szemében félelem villant meg. Ez a két hód a famó Neki tarogatom, ha hazagyöm.

— De hisz a magad maradt, nem veszi el senki Minek kioldása, ha segítünk magán?

Erre már nem is válaszolt, csak le-gyintett és tovább hógatta soványka lovát.

— Ha János hazagyöm, ne mond, hasso, hogy nem gondoltam, ami az óva — gondogatta máskor is, ha van derekát megpihentette a kemence oldalánál, vagy az alvóvízi kocsmá sz. talánál.

— Igazi van — helyeselte a kocsmáros egy ková, nagyfejú ember — Igazi van. Ne menjen közéjük. Ártanak azok magának. Ne menjen a közösségbe.

Igy beszélt a kocsmáros a még mások is, a nagyszádak, a sokföldiek.

Néha azért meg-megállt az öreg Máté szántás közben, ha látta a gépeket s rajtuk a vigan éneklõ, nevelõ legényeket, leányokat. Néha azért el-zomorodott: Istenem, de gyorsan ezant is egy ilyen gép.

— Ne menjünk rá géppel a maga földjére is? — kérlete egyszer Cseh Pista, a gévezetõ. Lépjen be közénk osztán meglátja, milyen könnyebbésg.

De az öreg csak a fejét rázta. Pista máskor is, sokszor megpróbált beszélni vele, de mindig mákaacsul vállalt.

Öz felé egyre rosszabbul lett. Máté Mihály Kiuozta a hektika, kohogott egész nap és érezte, hogyan fogy lassan. Nagyön lácsan testébõl az erõ. Fájt a melte a sok kohogástól, az aranyos októberi nap is bágyasztotta csak, ahelyett, hogy erősítõto volna.

— Csak a János hazagyömne mán — rohajtotta egyre, a nézte a kis unokáját, nem tudva, hogy arra az már régen, hiszen Balogh Jõkka ott volt, mikor elezett az apja. Csak hat az öregnek nem mondták meg soha, tán bele is szakadt volna a szíve a nagy fájdólomba. Egyetlen fia volt a János, szép szõl, hatalmas ember.

Október végén már nagyon beteg volt. Feküdt az udvaron, a nagy díofa alatt és kohogott estáporán.

— Hini kene a doktori — mondták a szomszédok, de õ egyre csak ezt felelte:

— Nem kell! Öszj vetésig meggyõs gyuok.

Am eljött a november is és Máté Mihály megem gyogyult meg. Bár adásul még az unokája is agynak esett, skarlátot kapott az ártatlan. Ott szakad a part, ahol a legvékonyabb Magánosan feküdt az öreg az udvaron, nem evett, nem ivott már semmit, csak nézte, hogyan jönnek haza este a földekrõl a nepek. Csak az õ földje áll ott magában, bevételetlenül.

Teltek a napok. Néha megmozdult, hogy felkérje, de visszasetett mindiárt, elszalt testébõl az erõ, mint a gondolat.

Egy keid este aztán ketten is jöttek hozzá egyszerre. Megint csak a Cseh Pista, meg a fiatal Ambrosz-gyerek a szövekezetbõl. Megálltak mellette és Cseh Pista azt kérlete:

— Hogy van, Mihály bácsi?

Nem telett. Tagult, nagy szemmel nézte õket.

— Hat az unokája?

Erre nem válaszolt.

— No... — a két leg ny egyik la. bárol a kiskõra állt — mi csak ezét gyuittunk, hogy megkérjünk, mennyit akarna vetni rozsból, mennyit gabonából?

— Micsoda?!

Suttogás volt csak, ami az öreg Mátébõl kitor, de õ kiáltanak hal-lotta.

— Mert hogy elvetnék maga helyett. Gondoljuk ha meleg, tán csak nem fog meg-hagadni erõet.

Általuk meg-megállt az öreg, hogyan kurgyog a szõmbõl és folyik le ar-cán a könny.

— El-tel? Az enyémet is?

El Ha fellegyozik.

Ezre már nem tudott szólni az öreg. Vén arának bu-adáin megrekedt a könyv a keze visszasetett az õlébe, mikor fel akarta emelni.

— Így hát akkor el is mehetünk — mondta Andria.

— És fordultak volna le már, ha Máté meg nem szõlt meg:

— Pista várj csak, fiam! Minek te-eztek ezt velem?

— Minek? Hogy segítsünk. Hiszen egret akarunk. Maga a kis földien, mink meg a csoportban.

S nevettek mind a hárman. A két fiatal hangosan, vidáman, az öreg meg hangtalanul, boldogan.

Turi András.

A rádió alapfokú iskoláinak programja

Az alapfokú politikai iskola, 15. évfolyam, december 21-én Kossuth rádió, 15.40: Harc a klerikális reakció ellen. Eset-rész.

A sötét kamrában, szörnyû gyászszal szívében, fejében nehéz gondokkal, nem hunyta le szemét, sem nappal, sem éjjel, keservesen sirt egy lány. Miljo kedvese volt — a legszebb lány a faluban, szegény szülõk gyermeke, Marin pópa fogadott lánya. Titokban szülte meg és nevelte fiát. Most rémületen látott és hallott mindent. Té-bolyultan vetette magát a térre. Ott megragadták, megkötözték és börtönbe vetették a szerencsétlen.

A sok sirástól felszáradtak a könnyei, haja fehér lett a bánattól és az átközõdésbe elnémult a hangja.

De egy éjjelen megszökött a gyermekkel.

Favágók látták az erdõben, mint szedi össze a betyárok csoportját. Késõbb keresték, de csak fekete, rongvos kendõjét találták meg. — Széttérték a farkasok.

Mj történt a kislícskával, év-kig senki sem tudta...

Lazar apó összeráncolta bozontos, õz szemöldökét, magához ölelte a kislíut és folytatta elbeszélését:

— Aki vizet iszik a betyárok forrásából, annak — mondják — felforr a vére, mint az új bor, égnek áll a bozontos üstõke és sõtlet éjszakán fut a kecskék ösvényén a magas hegyekbe, a Sasfészekbe. Aztán leereszkedik a bükkfákkal teli, mély völgybe és betyárrá lesz...

— Aki összeharátokzik a zsarnokokkal és elárulja a népet a maga nyugodtabb és vidámabb életért, esztét veszti, házat tûz hamvasztja el, családja világgá megy.

Aki elárulja a betyárt, azt a Farkasveremben, a görbe juh-fán felakasztva találják. Szemét kivájják a varjak, tét darabok-ra szaggatják a farkasok. Így mondia a legenda, Kolja... És nagyapó folytatja elbeszélését.

— Miljo betyár fia életben maradt. Anyja nekiadja egy pástornak, hogy nevelje. Miljónak nevezte el és megkérte a pástort, hogyha majd felnõ, mesélje el neki, ki volt az apja.

Igy nõtt a kis Miljo. Kecskéket legeltetett az öreg pásztorral. — Egyszer a betyárforrásnál találtak magukat. A pástort minden em-sélt a kislíutnak apjáról, meg a forrásról és megállította, hogy igyék belõle. A kislíu szófogadott. De egyszer, szomszúságtól lankadtan, ivott a forrásból. Felforr a vére. Megremegett a szíve, forró übõ-ke. Elhagyta a pástort, s mint apja õ is betyárrá lett. A gazdagok házáj azonnal lángot vettek és Marin pópát a Farkasveremben találtak felakasztva a görbe juh-fán...

Lazar apó elhallgatott és ezután így dühnyögött:

— A törökök idejében volt ez, Kolja...

A fiú megértette, hogy a szörnyû mecené vége.

Merengve nézte a tüzet, aztán tekintetét az öregre emelte:

— Nagyapó, az én csapám ki õlte meg?

Az öreg hallgatott.

— Mondd meg nekem, nagyapó, hol van a Betyárforrás?

— Minek azt neked tudni, Kolja?

— Ha nagy lesz-k, iszok belõle!

Lazar apó a legény szemébe nézett; benne fia, Nikola merengõ, lobogó tekintetét ismerte fel.

Kebélre vont a kislíut, aztán végigsimogatta hullámos, szép fürtjeit, azt mondta:

— Nem Kolja, Téged a városba küldünk iskolába, hogy megtanuld megvédeni a szegényt... Most ott vannak a Miljohoz hasonló vitézek fel...

A jugoszláv nép súlyos árat fizet a Titónak nyújtott amerikai „segítségért“

Tito-Jugoszlávia az amerikai jugoszláv „segélyegyszemély” elfogadásával hivatalosan is a marshallizált országok sorába lépett. — Jugoszláviában is csak úgy mint a többi marshallizált országban, amerikai „ellenőrző bizottságok”, „megfigyelők” és „szakértők” rendelkeztek be, akik most már közvetlenül, kényük-kedvük szerint ellenőrzik a jugoszláv gazdaságot. Ma már az imperialista sajtó sem tudja leplezni, hogy a titóista „paradicsom” valójában — a külföldi tőke nyersanyag- és mezőgazdasági termékszállítás gyarmati függeléké.

A tények cáfolhatatlanul bizonyítják, hogy Titóék agyonreklámozott „öt éves terve” — Jugoszlávia kiürítésének a tömegek minden eddiginél fokozottabb kihasználásának terve. Még a hazugságtól hemzsegtető hivatalos statisztikák is beismerik, hogy idén a termelés a múltévhez képest jelentős mértékben csökkent. A különböző iparágak az év első felében 9—33 százalékkal maradtak el az előirányzattól. Az építőiparban a tervek csak 31,4 százalékkal teljesültek. A szénbányák 45—60 százalékos eredményt értek el.

A Tito-banda politikája válságba sodorta a mezőgazdaságot is. Titóék nevelésében olcsó áron szállítottak nyugatra óriási mennyiségű élelmiszert. Míg Jugoszláviában 40 dinárba kerül egy kiló kukorica — a nyugat-európai kormány 4 dinárért vásárolt Titóktól, Olaszországba 6,5 dinárért szállítják a cukor kilóját. Belgrádban egy kiló cukor 500 dinárba kerül. Jugoszláviának most 900 millió dollárba lenne szüksége, amit Titóék a néptől elraboltak. Az amerikai „segély” elenyésző százalékban fedezné csak az ország élelmiszer-szükségletét. Persze az amerikai kölcsonnek nem is ez a célja. A jugoszláv-amerikai „segélyegyszemély” körtönfalazás nélkül előírja, hogy Titóék a „segélyt” kizárólag a jugoszláv hadsereg potenciáljának növelésére használhatják.

A katasztrófális gazdasági hely-

zet ellenére Titóék költségvetésük 51 százalékát már eddig is az ország militarizálására fordították. Az egymillió főre rugó titóista hadsereget és rendőrséget természetesen a jugoszláv nép fokozott kihasználásából tartják fenn. Titóék évi 60 milliárd dinárt fordítanak hadseregük fenntartására. A Tito-banda garázdálkodása következtében szakadatlanul súlyosodó a jugoszláv nép életszínvonala. Jellemző a Daily Herald tudósítása, amely leírja, hogy „Belgrád utcáin a toprongyos emberek tömegeit látni. A kétségbeesett ruhahiány miatt az emberek elképzeltellenül ócska rongyokba burkolóznak. Az éhezés állandóan növekszik. Az emberek hetek óta nem kapták meg még a sovány fejadagjukat sem. A legelmebb élelmiszerek sem kaphatók.” Beszédesszámok mutatják a jugoszláv tömegek példátlanul gyors elnyomorodását. Az élelmiszerek júliustól októberig 100 százalékkal emelkedtek. Egy jugoszláv munkás havi keresete alig 3000 dinár, amikor családjának létminimuma havonta 18—20.000 dinár.

A Tito-klikk szervezeten csökkeníti a béralapokat és növeli a dolgozókra nehezedő adóterheket. Idén 20 milliárd dinárral emelkedtek az adók, ugyanakkor 5 milliárddal csökkentették a költségvetés egészségvédelemre és társadalombiztosításra szánt kiadásait. Tombol az infláció, a forgalomban lévő bankjegymennyiség 1945 óta megháromszorozódott.

Tito fasiszta udvartartásának költségeire háromszor annyit fordít, mint amennyibe a háború előtt a királyi udvar fenntartása került. Ezzel szemben a jugoszláv dolgozók éheznek, fűtellen lakásokban dideregnek és pusztít közöttük a betegség. Jugoszláviában évente 100.000 ember hal meg tudóbjában.

Idé juttatta az országot és a népet a Tito-banda. Az amerikai „segély” fejében vállalt feltételek újabb szenvedéseket és nélkülözéseket jelentenek a jugoszláv nép számára. Emlékeztetés, hogy Tito

legutóbbi nyilatkozatában azt bizonygatta, „Amerika hasznát fogja venni a segítségnek, amelyet nekünk ad.” Ennek bizonyítására bejelentette, Jugoszlávia csapatokat is hajlandó adni gazdái agresszív terveihez. A belgrádi fasiszták maguk beismerték, a jugoszláv népet vághóhidra akarják hajtani az imperialisták háborús tervei érdekében.

A Truman és Tito közötti moszkoi alkú ára a jugoszláv nép életé és vére. Jugoszlávia dolgozóiban azonban nem hajlandók véruket ontani a Wall Street és titóista cselekedei érdekében. A jugoszláv nép a féktelen terror ellenére oltathatlan gyűlölettel, a munkától való távolmaradással, szabotázscselekményekkel, sztrájkokkal harcol a Tito-banda ellen, sorozatos csapásokat mér az amerikai imperialistákra és jugoszláviai ügynökeikre.

Amerikai kultúrsozomj: Bernard Wickstead a Jondoni Daily Express harctéri tudósítója a következőket írja lapjában: „Valahol Koreában, a jó ég tudja, hogy hol... A háború áldásai közé tartozik a koreai fejlett oktatási rendszer. Nem azért, mintha a koreai iskolákban megfelelően oktatnának, hanem, mert ezek az iskolák pompásan ellátnak bennük tüzelőavval. Sohasem voltam ennyire iskolakedvelő, mint itt Koreában! Ha megérkeznék valahova porosan, fáradtan, éhesen, nem szállodát keresünk, hanem betérünk a legközelebbi iskolába. Itt bizonyára találunk valakit — legutóbb Eric Jackson káplár barátomat — aki gondoskodik arról, hogy feltűnjék az iskolatáblát és a padokat és jó meletet csináljon. Jackson civiltől gépkocsivezető, de itt tábori szakács és nagyszerűen ért az iskolaberendezés felülvizeléséhez. Amerre mi járunk, ott nem marad iskola, katedra, tábla, vagy egyéb iskolabútor. De nem is fázunk!”

A SIRÁSÓ BIBOROS

Spellmann bíboros úr dexcellentiaja meglehetősen takarékoskodó drága idejének azzal a részével, amit az ég iránti kötelemeire fordít. Jóval több figyelmet szentel a Wall Streeten székelő földi istenek szolgálatának. A praktikus bíboros természetesen korántsem isteni elhivatottságból teszi ezt. — Tevékenységéért nagyon is kézzelfogható viszonzásokban részesül — arany formájában.

Az egyház ezen szerény szolgálja már meglehetősen nagy gyűlölt és levékenyen résztvevett a tözsedejátékokban is. A bíborosi palást lehetővé teszi számára, hogy a háttérben húzódjék meg és ne legyen kénytelen elvegyülni a közönséges földi üzletemberek durva tömegében.

Az ügyes bíboros, aki utólrhetetlen sikerrel egyeztetni össze papi és üzleti tevékenységét, nemrégiben egészen váratlan, új szerepben mutatkozott be.

A dolog a következőképpen történt. A legnagyobb newyorki katolikus temető, a Calvaria, mintegy 300 sírásója már nem egy alkalommal azzal az alázatos kérésrel fordult hozzá, hogy emelje fel a munkabéruket és csökkentse munkanapjukat. A temető a Szent Patrick-székesegyház tulajdonában van, amelynek Spellmann bíboros a feje.

Mindenkinek zúgolódás nélkül kell viselnie a maga keresztjét — oktatta őket kenetteljesen a szentatyja és nem volt hajlandó emelni a béreket. A sírásók erre sztrájkba léptek. Spellmann azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és a következő menyei szózatla fordult a sztrájkolókhöz:

A sírásók munkája nem valami gyarló földi mesterség, hanem vallásos tevékenység — a sztrájk ennél fogva keresztényellenes — sőt amerikaiellenes.

A sztrájkolók tiltakoztak ez ellen és kijelentették, hogy nem tűrik, hogy keresztényiellenséggel vádolják őket, miután rendszeresen járnak templomba és ezzel biztosítják lelkiüdvösségüket. Arra kérést azonban a bíborost, hogy emlékezzék arra, hogy az embernek nemcsak lelke van, hanem teste is

és ez utóbbi üdvösségéhez nem elegendő az ige hanem „földi malaszt” is szükséges, amit Amerikában meglehetősen drága pénzért kell beszerezni a péknél és a többi üzletekben.

Igy azután megkezdődött a sztrájk, amely több mint két hónapig tartott. Fenyegetően nőtt a temetőben halottak száma. A bíborost ez ügyből kifolyólag csupán az aggasztotta, hogy katasztrófálisan csökkent a temetkezési költségekből eredő személyes jövedelme. Ezért újabb istennek tetsző cselekedethez folyamodott és kiválasztott száz papot, meg száz papnövendéket és a jól megtermett kétszáz pap kíséretében megindult a sztrájkoló temető-őrök ellen.

A sztrájk-örség — valljuk be őszintén — erősen megingott erre a látványra, mert hát Spellmann végtére mégis csak bíboros, a sírásók meg egyszerű katolikus hívők voltak. Az egyház fejének bíboroszinű palástja alatt az igazi üzletember józan szíve dobog, aki percre sem felejtí, hogy a kereskedelm rugója a reklám, ezért természetesen gondoskodott arról is hogy életének ebben a felelősségteljes percében fotóriporterek egész siserahada kísérje. Az amerikaiak pedig másnap, mikor reggeljük mellett kinyitották az újságjukat, fényképek egész sorozatában ismerkedhettek meg a festői pözbán díszelgő bíboros „hósi” kalandjával.

A dollárok, amelyeket ezzel az üzlettel kapcsolatban a bíboros úr szembrevágott — nem szerepeltek a fényképeken.

Külfutetés. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Boros Józsefnek szalagszövegűnek a Debreceni Textilművek dolgozóinak érdemes munkássága elismerésül a Magyar Népköztársasági Erdemérem bronz fokozatát adományozta.

Margaret Webster angol színésznőnek felmondták turnészerződését, mert színtársulatában, amely Shakespeare „Makrancos hölgy” című darabját játszotta, két néger művész is szerepelt.

Hét krajcár

IRTA: MÓRICZ ZSIGMOND

Jól rendeltek azt az istenek, hogy a szegény ember is tudjon kacagni. Nemcsak sírásóvá válik a putri, hanem éjjelből jövő kacagás is előtérbe kerül. Sőt az is igaz, hogy a szegény ember sokszor nevet, miközben inkább volna olyan isten, aki jól ismeri ezt a világot. A Sódának az a generációja, amelyből az apám való, megpróbált az idősek legelsőjükből álló csapatba. Abban az időben napszámoltam az apám egy gépműhelyben. Ő sem dicsőkedett ezzel az idővel, má sem pedig igaz.

És az is igaz, hogy soha már én is jövedő életben nem kacagok annyit, mint gyermekkoromban a pár év tündérből.

Hogy is kacagjak, mikor nemcsak a pirosarú, vidám anyám, aki olyan édesdeden tudott nevetni, hogy a kenny csoportot a végén a szeméből is köhögés fojtja el, hogy majdnem megfojtotta.

És még ő sem kacagott úgy soha, mint mikor egy délután azzal töltöttünk, hogy hét krajcárt kerestünk és találtunk is. Háromat a gépműhelyben, egyet az almáriumban... a többi nehezebben került elő.

Az első három krajcárt még magam meglettem az anyám. Azt hitte, többet is talált a gépműhelyben, mert pénzért szokott várni s amit fizettek, mindig oda rakta. Nekem a gépműhely foghatatlan kinésében volt, amelybe csak bele kellett nyúlni s mindjárt van terül a szálkám.

El is bántam nagyon, mikor az édesanyám kutat, kutat benne, tőt, gyűszűt, ollót, szalagdarabokat, zsinórt, gombot, mindent szétkavart s egyszerre csak azt mondja nagy bámulva: — Hibiták, — Hibiták? — Kicsoda?

— A pénzcsékek — szólt fe kacagva az anyám. Kihúzta a fiókot. — Gyere csak kisfiám, azért is keressük meg a gonoszokat. Huncut, huncut krajcárkák!

Legnagyobb a földre s olyanformán tettem le a fiókot, mintha a föld felvonta hogy kirepültek: úgy is hirtelre, a egyszerre, mint mikor kalfappal lepkét fog az ember.

Nem lehetett, azon nem kacagjak. — Itt vannak benne vannak — nevetélt s nem sietett felemelni — ha csak egy is van, itt kell neki lenni.

Leguggoltam a földre, úgy lettem, nem buvík-e ki valahol egy fényes pénzcsékek? Nem mozdított ott semmi. Hirtelen meg lettem nagyon hitűk hogy van benne valami.

Összenéztem és nevettem a gyerekes tréfán. Hozzányultam a fenékemmel felfordított fiókhöz. — Dezt! — ijesztett rám az anyám, — csendesen, még kiszóvik Te még nem tudod, milyen furge állat a krajcár. Nagyon sebesen szalad az, csakúgy gurul. De még hogy gurul!

Jobbra-balra dőlünk. Sokat tapasztaltuk már, hogy igen könnyen gurul a krajcár. Mikor felesodtunk, én megint kinyújtottam a kezemet, hogy felbilitsem a fiókot. — Jaj! — kiáltott rám újra az anyám s én megijedtem, úgy visszakaptam az ujjam, mintha spherhert hez ért volna. — Vigyázz, te kietékező! Hogy sietne már kiadni az útját. Addig a miénk, mire itt van alatta. Csak hadd legyen ott még egy kis ideig. Mert látod moszi akarak, ahhoz szappan kell. szappanra legkevesebb hét

krajcár kell, kevesebbér nem adnak, nekem már van három, még kell négy, az itt van ebbe a kis házi fiókban: itt lakik, de nem ez, retti ha háborogtatják; mezt ha megharagzik, úgy el megy, hogy sose látjuk többet. Hat vigyázz, mert a pénz nagyon kényes, csináln kell vele benni. Tiszteleggel Kényen megzárare, hendél, mint az úri kisizsz-ezonok Te nem tudsz valami csomagot vésset, azzal ki lehetne csinálni a csigabigahéből.

Hányat kacagtunk e csomag kösben. Tudom is én De a csigabiga-csalogató nagyon furcsa volt. Én rá is kezdtem a vésset: — Pénz bácsi gyere ki, Ég a házad ideki. — Azzal felfordítottam a házat.

Volt alatt százféle szemét, csak pénz, az nem volt. — Az anyám savanyúan felhúzott ajakkal kitorászott, hiába. — Milyen kár — mondta — hogy asztalunk nincsen. Ha erre borítottuk volna ki, nagyobb lett volna a tisztaság, akkor lett volna alatta.

— Milyen kár — mondta — hogy asztalunk nincsen. Ha erre borítottuk volna ki, nagyobb lett volna a tisztaság, akkor lett volna alatta. — Én öszekapargáltam a sok lomot s beleraktam a fiókba. Az anyám azátt szondolkozott. Úgy eltérte az esztét, nem tettem-e valami furcsa pénzt, de nem tudott róla. — De nekem furta valami az édalomat. — Édesanyám, én tudok egy helyet, chon van krajcár. — Hol fiam, keressük meg, míg el nem olvad, mint a hó. — Az ügyes a márium-ba, a fiókba vót.

aztán leültünk nevetünkben a földre. — Megállj csak — ezólt hirtelen, — az apád ruháiba lelek, az apád ruháiba lelek, az apád ruháiba lelek.

A falba szegek voltak verve, azon lógtak a ruhák. S esudák esudája, ahogy a legelső zsebbe belenyult az anyám, rögtön a kezébe akadt egy krajcár. A szemnek alig akart hinni.

— Megvan — kiáltotta. Itt van! Mennyi is van már? Meg se győzők olvasni. Egy kettő három négy öt. — Ó! Már csak kettő kell! Mi az két krajcár, semmi. Ahol ott van, ott akadt még kettő. — Nagy buzgódsággal kutattam végig az összes zsebeket, de sajnos hiába. Nem lelt egyet sem a legjobb tréfa sem esalt ki sehonnán még két krajcárt.

Már nagy vörös rózsák égtek az anyám arcán az izgatottságtól s a munkától. Nem volt szabad dolgozni, mert mindjárt bejött a magam zsebébe nem néztem meg De viszont ha már eszembe jut, megnezem. — Es megnezte. Es te csak, ott is lelt egy krajcár, a hatodikat.

Lázasak lettünk. Most már csak egy kell még. — Mutasd a te zsebedet is, hátha abban is van. — Az én zsebem! No, is azokat megmutathatom. — Azonban nem volt semmi De-konnyodott. S mi ott

voltunk a hiányos hat krajcárunkkal, mintha egy sem lelt volna. A boltosnál nem volt hitel. A szomszédok époló szegények, mint mi. Csak nem kerünk egy krajcárt.

Nem volt máé mit tenni, mint tiszta szívből kinyitni a nyomrúságunkat. — Es akkor beálított egy koldus énekő hangon nagy siralmas könyörgést mondott.

Az anyám majd belebó, dult, úgy ránevett. — Hagyja el jó ember — mondta. — Ma egész délután itt heverek, mert nincs egy krajcárom a félótt szappanhoz, hibázik az ár. — A koldus, jámborarcú öregember, rábámult. — Egy krajcár? — kérdezte. — Adok én. — No még akkéne kolduétól alalmaznát. — Hadd el lányom, nekem nem hibázik Nekem már csak egy hibázik, a kapa főd. Avval minden jó lesz.

Közembe adta a krajcárt és nagy hálkodással eldöcögött. — Na hála legyen — szólt az anyám — szaladj hát. — Ekkor egy pillanatra meg állt és nyugot-nagyt kacagott. — Jókor van együtt a pénz, hiszen ma már nem mehohtak Setét van, oszt lámpaolaj sincs. — Fuldoklás jött rá a kacagásól. Keserves, ölékölő fuldoklás e ahogy odaállott, tam alá, hogy támaszam, amint két tenyerébe hajított arccal hájngott, valami meg ömlött a kezemre. — Vár volt, az ó drága esent vére. Az anyámé, aki úgy tudott kacagni, ahogy a szegény emberek között is csak kevés tud.

Amilyet Debrecenben még sohasem láttak:

Aramvonalas villamoskocsi indul útjára

A DVV dolgozói sztálini munkafelajánlása

A debreceni villamosvasút járműjavítójának udvarán még ott nyújtózik néhány bombaszerű alváz. Szinte emlékeztetőül mutatják szilánktépte sebeit, szomorú csonkaságukat. Így nézett ki az angolszász bombázások után a kocsi park hetven százaléka, így feküdtek a sárban, semmivel sem különbözve az ócskavasztól. Ezekből a roncokból építették újjá a kocsikat a DVV dolgozói és hogy jól dolgoztak, mi sem bizonyítja jobban, mint a százezerkilométeres mozgalomban futó kocsi száma.

Nagy munkát végeztek és december 21-re, Sztálin születésnapjára még nagyobbra vállaltak. Ezen az ünnepi napon olyan modern villamoskocsi fut végig a síneken, amilyet Debrecenben még sohasem láttak.

Az új mozdonykocsi jóval nagyobb, mint az eddig ismertek. Áramvonalas orra az autobusokéhoz hasonló, tetőszerkezete modern megoldású, kerekai nagyobbak a szokottnál. Leereszthető ablakai lesznek, ajtaja jóval szélesebb a jelenlegiekénél, az egész karosszéria fémlemezkből készült, sok rajta az alumínium és az üveg.

A felajánlásként épülő villamoskocsit most szerelik a műhelyben. Ott szorgoskodik körülötte a műhely valamennyi munkása. Messzire világít a hegesztőpisztolyok fénye, csikorognak a villanyfűrészek, serényen kopog az asztalosok kalapácsa. De nemcsak a műhely munkásai vannak itt, a forgalmi dolgozók közül is igen sokan bekapcsolódtak a munkába, együtt készítik a műhelyistákkal bűszkeségüket, az új áramvonalas villamoskocsit.

Tündik László, a kocsiépítés vezetője magyaráz:

— A Nagy Október évfordulóján született meg elhatározásunk, hogy a terven túl is értékeset teljesítsünk a nagy Sztálin születésnapjára. Új, modern kocsi építését határoztuk el. A Magyar Dolgozók Pártja támogatta törekvésünket és az előkészületek után megindulhatott a munka. Az új villamoskocsikat Völgyi János főművezető tervezte, a műszaki megoldást Koncz László üzemvezető főmérnök segítette elő. Maga a kocsi alváza 60 cm-rel hosszabb, mint a most forgalomba lévőök. A kerekeken a kompresszió helyben csinálták, a tengely műhelyünk esztergályosainak munkája. A lemez-munkát Kerekes József végzi és észszerűsítéssel majdnem fele időre csökkentette az eddig szokásos munkaidőt.

Az új villamoskocsi kívülről már majdnem teljesen kész, most illeszkedik rá a körbenfutó fényes alumíniumbordát. Belsejében már az asztalosok tevékenykednek. A forgalomból itt dolgozik most Kiss Géza főkalauz. Az ellenőrök közül ketten vesznek részt a kocsi építésében, ezek helyett társaik vállalták a ellenőrzést és így közvetve kapcsolódnak be a munkába.

A már készen álló vasszerelést Rácz Antal hozta össze.

7 oldal

1950 december 17.

Munkája különösen azért értékes, mert kézíróval készítette el legutolsó kis porcikájáig.

A motor is csaknem teljesen készen van. A tekereslőben most szereli Rácz I. György főbelső-újító az ellenállást, készül a kapcsolószerkezet is. Ságvay Miklós pedig használaton kívüli alkatrészekből állította össze a belső világítást. A kocsi külső sugárvetője is áramvonalas lámpa lesz. Segítenek nekik a műhelyben dolgozó nők és ifjúmunkások is. Mindenki ki akarja venni részét az új kocsi megépítéséből.

Az esztergályos műhelyben Seres László az új csapágyakon dolgozik. A bádogos munkáknál Rácz II. György végzi az utolsó simításokat. A munka ütemének egyik jellemző adata, hogy egy ilyen villamoskocsi elkészítéséhez általában 13.000 munkaóra van szükség és ugyanezt a munkát most 8800 munkaóra alatt végzik el a DVV dolgozói.

Teljesítményüket úgy érték el, hogy mindenki munkatöbble-

tet vállalt. A magasvezeték szerelői például bent a műhelyben a peronajókat készítik el, segítik az esztárgályozásnál és a dugattyúfűrésznél is.

Az értelmiségi dolgozók sem maradtak távol az építéstől. Blazsek Ferenc vállalatvezető lakatosmunkát végzett, Erdei Sándor, aki munkáskáderként került irodai beosztásba, ugyancsak a lakatos munkából vette ki részét és a beszerzésnél produkált jelentős eredményeket. Megszerezte a szükséges csavarokat, alumíniumlemezeket és az üzemi gyűlések adtak lendületet.

Az új villamosmozdonykocsin most végzik a befejező munkákat és néhány nap múlva, december 21-én, a nagy Sztálin születésnapján kigördül a modern villamos a pályára, hogy azután az erdei vonalon teljesítsen szolgálatot, hirdelve, hogy a munkafelajánlásokból a dolgozók összességét szolgáló eredmények születnek.

Jó tanács a sok malac és kövér szalonna dolgában

A magyar ember híres az állatezoterétéről. Hajnalban, ha a gazda felkel, első gondolata a jószág és napszálla után sem felejtik le addig, míg gondos tekintettel körül nem járta az istálló és ólak környékét. Ez a gondosság azonban egyoldalúvá tette a parasztságot annyiból, hogy maga is szabálynak vette a közmondást, amely valahogyan úgy szólt, hogy a gazda szeme hibálja a jószágot. Még nagyobb baj esetén sem szívesen engedett be állatorvost a tanyára, a sertésveszt állandóan számításba vette, mint a végezést, amely így is, úgy is lesújt a szegényemberre.

Nem vitás, hogy az utolsó öt év alatt ezen a területen is óriási haladtunk. Azok a paraszti-küldötteink, akik a mezőgazdasági és állatezoterésztési kérdéseket a Szovjetunióban tanulmányozták, lépésről-lépésre ültetik át tapasztalataikat a magunk talajára. Időseink, ha most, a fagyok beálltánál, a disznóölések küszöbén a sertésenyésztés kérdéseivel foglalkozunk.

Az Oroszországi Szovjetköztársaság volgda területén fekvő Bugyonnij kolhóza sertésenyésztésének Sztálin-íjjal kitüntetett vezetője, Alekszandra Luszikova, 15 évvel ezelőtt elhatározta, hogy egy anyakacától olyan szaporulatot ér el és nevel fel a süldőkorig, amelynek együttes súlya legalább 1000 kiló. A körülmények ekkor sokkal kedvezőtlenebbek voltak, mint ma, mégis a kiszemelt anyakacától kapott 18 malac a nyolcadik hónap végén 1027 kilót nyomott. Luszikova ezt a súlyt a következő években sokkal rövidebb idő alatt érte el, érthető tehát, hogy etetési rendszerét ma már a Szovjetunió sok ezernyi kolhózában alkalmazzák.

A hőseges tapasztalatokat így foglalhatjuk össze:

A Szovjetunió kolhózaiban az anyakacákat a legtermékenyebb apaállatoktól és a legjobban tejlő anyáktól származó utódok közül választják ki. Úgye'nek arra, hogy az anyakacának legalább 13-14 emlője legyen és rokonállatokat nem párosítanak.

A malacok számát a kétszeri bugatással is növelik. Az első fiadást márciusra tervezik, hogy az elválasztás után legelőjük legyen a malacoknak. A vemhesség első felében napi 5 kiló hereszénát, 4 kiló burgonyát, 2 kiló silótakarmanyt és 800 gramm koncentrált takarmányt adnak és naponta kétszer itatnak szobahőmérsékletű vizet. A további hónapok során növelik a koncentrált takarmány mennyiségét és 10 nappal a fiadás előtt 1 kilóra csökkentik a szalastakarmanyt mennyiségét. Fiadás után úgy etetik az anyakacát (például napi 1 liter főlőzött tejjel), hogy a malacok részére biztosítva legyen az anyatej.

A kismalacokat az első napokban különleges ládában tartják és napjában 24-szer vizik őket az anyához szoptatásra. Minden malacot állandóan egy bizonyos emlőből szoptatnak, az anyakacát pedig arra nevelik, hogy a szoptatásokhoz hol a jobb, hol pedig a baloldálára fekdjék. A kismalacokat 4 napos koruktól tehéntejjel is táplálják, 2 hét múlva pedig löherőfőzetet, gyenge, szárított, vitamindús szénát, főtt árpát, csiriztatott magot kapnak és korán részoktatják a szemestakarmanyra. Egyhónapos koruk után 500 gramm koncentrált takarmányt, 400 gramm szénaliszttal, 300 gramm burgonyát és 500 gramm tehéntejet adnak nekik. Elválasztás előtt csökkentik a szoptatások számát. A második hónap végén az összes malacok együttes súlya rendszerint meghaladja a szoptatás következtében lesóványodott anyakoca súlyát.

A magyar gazdaember azt a fajta szalonnát kedveli, amelyikben jó mélyen szánt a bicska. És mert az állatot is szereti, meg a hozamát is, érdemes lesz ezeket a szovjet tapasztalatokat a maga házatján kipróbálnia.

Előre a téli falusi kultúrverseny sikeréért!

Hatalmas tömegmozgalomba kapcsolódott be a falvak népe: a téli falusi kultúrversenyek szerves részét alkotják annak a kultúrforradalomnak, amely dolgozó népünk legjavát hevíti, hogy a művelt emberek számának növelésével szolgálja a békefront magyarországi szakaszának továbbbi megerősödését. Különösen a falvak ifjúsága — mint a jelentkezések nagy száma bizonyítja — értette meg az Országos Népművelési Bizottság kezdeményezésének jelentőségét és a legtöbb falu ifjúsága jó szervezőmunkával készíti elő a téli falusi kultúrversenyek sikerét. Ezeknek a versenyeknek is természetesen mindenütt a béke megvédése érdekében folytatott harcot kell szolgálnia: erősítsék népünk erkölcsi és politikai egységét, ragaszkodásunkat a vezetőpárthoz; mozgósítsanak a verseny — miként az Országos Népművelési Bizottság felhívása célul tűzi ki — a jobb és több munkára, fegyelmre, áldozatkészségre, öt éves tervünk megvalósítása érdekében; fejlessze a verseny népünkben a bátorságnak, a hazajátságnak, a haza megvédésére irányuló kemény elhatározottságnak és az ellenséggel szembeni gyűlöletnek a szellemét; erősítse a verseny a hatalmas békétábor élén álló Szovjetunió iránti hűségét és szeretetét, a szolidaritást a világ békeszerető népeivel; nem utolsósorban pedig segítse a verseny minél szélesebb körben az új és klasszikus magyar kultúra alkotásainak elterjedését, a Szovjetunió szocialista kultúrájának népszerűsítését, ismertettesse meg a népi demokratikus or-

szágok kulturális eredményeit, továbbá a nyugati kultúra haladó szellemű alkotóit.

Az elhanyagolt falusi kulturális élet gyökeres megreformálását kell szolgálnia a most meginduló versenyeknek. Együttal ki kell fejeznie a falu életében is végbement nagy változásokat. A versenyen résztvevő csoportoknak rendszeresen szereplőnek kell ünnepélyken, gyűléseken, a Szabad Föld Téli Estéken, kultúrthonokban, rendszeresen próbákat kell tartaniok, tagjaikat politikailag és szakmailag állandóan képezniök kell, részt kell venniök az olvasókör szervezésében, az olvasómozgalmak fejlesztésében, a könyvtarok számának állandó növelésében, általában ötleikkel, kezdeményezéseikkel segíteniök kell a kultúrmozgalmak eszméi és művészeti színvonalának emelését. A versenyszerű bemutatókon a következő művészeti ágak szerepelhetnek: színjátszás, népi tánc, ének, de szerepelhetnek a bemutató műsorokon — versenyen kívül — a bábcsoportok is. A kultúrmozgalmak ki kell fejeznie azokat a célkitűzéseket, amelyekkel a kultúrversenyek népünknek a béke megvédése érdekében folyó harcot szolgálják.

A néhány nap múlva meginduló téli falusi kultúrversenyek pezsgő kulturális életet friss szellemi áramlatot visznek a magyar vidékre, a legelődugottabb tanyavilágba is, hogy dolgozó parasztságunk még jobban tudatosítsa magában a művelődés felemelő erejét.

Üzenet a világ asszonyaihoz

Huszár Józsefné MNDSE asszony küldte az alábbi levelet az Országos Békétáborhoz azzal a kéressel, hogy juttassák el a Béke Hívei Állandó Bizottságához, mint a magyar nők üzenetét a világ valamennyi asszonyához.

Mi, magyar asszonyok, magyar anyák szeretettel köszöntjük a világ valamennyi békekarátú asszonyát és felhívjuk őket, hogy minden erejükkel harcoljanak a békeért családjuk, családi otthonuk, hozzátartozóik nyugalomának, életének megvédéséért.

A világ valamennyi asszonya kiáltja oda az imperialistáknak, hogy nincs joguk az egyszerű emberek békés otthonát feldúlni. Azt akarjuk, hogy a férjünk alkotó munkát végezhesen. Békében akarjuk felnevelni gyermekeinket. Nem akarjuk, hogy fejünkre gyujtsák a háztetőt. Nem akarjuk, hogy lemezárolyják a családjunkat. Nem akarunk megint légtalmi pincékben kuporogni. Nem akarjuk, hogy kicsinyeink bombarobbanás dörgésétől megrémülve, sírva — reszkelve bújjanak hozzánk.

Nem akadhat a világon asszony, aki mást akarna, mint mi. A dolgozó százmil-

iók békét akarnak az egész világ számára. Csak a gyűlölködők kis csoportja, a világuralomra vágyó imperialisták, a halálgyárosok törnek új háborúra, hogy újabb dollármilliárdok keressenek a népek véremlülésén.

Mi, magyar asszonyok, magyar anyák üzenjük a világ valamennyi asszonyának: egyetlen ember sem lehet nyugodt a főtött látsáson, nem alhat nyugodtan a kényelmes ágyában, amíg Koreában az imperialisták gyermekeket és nőket gyilkolnak halomra és békés családi otthonokat perzselnek fel.

Mi, magyar asszonyok egy békeindulót szoktunk önkelnünk, amely úgy szól, hogy: „A békétábor legyőzhetetlen, a béke útja biztos út, ha összetartunk rendületlen, legyőzzük végleg a háborút.” Üzenjük a világ valamennyi asszonyának: fogjanak össze és álljanak rendületlenül a Szovjetunió vezette békétábor mellé, hogy kicsavarjuk az esővát a háborús gyujtogatók kezéből. Minden asszony áldozza fel minden idejét és erejét legszentebb ügyünk, a béke megvédésére!

Huszár Józsefné

Asszonyoknak egyről-másról

Karácsonyi készülődés

Apró piros almák, fényesre dörzsölve, szűrőkend. fogva felaggatva nagyon szépen díszítik a fát.

AZ ÜVEGDISZT teljesen pótolja, ha az almát négyzet alakú színes selyempapírra fektetjük, a papír négy csücskét az alma szára fölött

összefogjuk, itt átkötjük, az akasztófonalat szorosan az alma fölött húzzuk, hogy a papír négy csücske a kötés fölött pillangó-szerűen szétálljon. Most magát az almát színes szatolba burkoljuk, majd ezt a csillogó pillangós gömböcsöt fonalkendő fogva a fára akasztjuk.

Te légy a béke

A fejő-lányok szorgos keze jár, sugarat stmít a fúrge tenyér.

Sietős... sietős, Kemencék melegen tejről álmodik a szőke kenyér, Tejről álmodik a kis gyerek, a kőlyökmacska is langyos ki zugokban.

Nézem, nézem a vig sugarakat, cserrenő dalukba dalom belesorran: Te tarka felhő, békés, zsemlyeszt! Kérődzöl zsenge kukoricaszáron, és telt lögyedből

sajtártenekére surrog az élet. Telj... telj meg sajtárom.

Duzzadó felhő, lágyhangú esőd tapsoló gyermek gyöngyös kacagása, arcpirosító, drága nedű a munkás poharába.

Eresszed habodat, diadal hírdet a bádogsajtár cserregő zenéje. — Fehér zuhatag aradj, ömölj el, vörösök ereiben ma te légy a béke.

LÁSZLÓ IBOLYA

Meséskönyvek

A kicsinyek a mesék világában élnek, a mesékben keresnek nyiladozó értelmük nap, mint nap felvetődő újabb és újabb kérdéseire feletet. Nagyon fontos tehát, hogy olyan meséskönyvek kerüljenek kezükbe, amelyek már ilyen zsenge korban az életre és az igazságok megismerésére nevelik őket. A magyar könyvkiadás gondoskodott arról, hogy ilyen könyvek kerüljenek a csillogó fenyőfák alá. A könyvkereskedések, az állami áruház és a játékboltok kirakataiban mindenütt megtaláljuk ezeket a könyveket.

Nagyon kedves könyv A. Bartó „Kismama” című meséskönyve, és Voronkova „Verőfényes napja”. A kisebbek részére bőven le-

het választani a leporellokból, amelyek idén nemcsak kartonpapíron, de ízléses falemezeken is készültek. Van macskakönyv és cicák, rókák, medvebocok történetéről szóló meséskönyv. Nagyon szép Marsak „Cirmos” könyve és „Tündérkereső Jutka” története. Kiadták a „Kényeske” c. bolgár népmesét és a magyar „Kisködmönt” is.

Marsak a nagy szovjet költő „Elő belük” címen képes verses ABC-t írt a szovjet gyermekek számára. Az ő versei nyomán Urbán Eszter versekben dolgozta fel az orosz ABC-t a magyar gyermekek számára. Az illusztrált könyv megismerteti a gyermekekkel a cirill betűket.

hat választani a leporellokból, amelyek idén nemcsak kartonpapíron, de ízléses falemezeken is készültek. Van macskakönyv és cicák, rókák, medvebocok történetéről szóló meséskönyv. Nagyon szép Marsak „Cirmos” könyve és „Tündérkereső Jutka” története. Kiadták a „Kényeske” c. bolgár népmesét és a magyar „Kisködmönt” is.

Marsak a nagy szovjet költő „Elő belük” címen képes verses ABC-t írt a szovjet gyermekek számára. Az ő versei nyomán Urbán Eszter versekben dolgozta fel az orosz ABC-t a magyar gyermekek számára. Az illusztrált könyv megismerteti a gyermekekkel a cirill betűket.

A mai gyermek játéka

Erdemes megfigyelni, hogy játékiparunk milyen nagy körültekintéssel készült fel karácsonyra. Most valóban könnyű a választás és a szülők könnyen eleget tehetnek gyermekeik kívánságának. Nemcsak egyszerűen játék kerül a gyermek kezébe, hanem olyan holmi, ami már az életre tanítja a kicsinyeket.

A mi gyermekeink játéka a béke játéka. Az építőkövekből iskolát, kultúrházat, géppalotát épít a gyermek, csaknek építési mintáit kapja ajándékként.

A különböző autók fontosabb szállító vállalatának nevét viselik, a traktorok, az igazi gépek kicsinyített másai és a modeldobozokból különböző vitorlázó és motoros repülőket készíthetnek a gyermekek.

A kislányoknak való babák,

konnyfelszerelési tárgyak, apró takarító eszközök már korán megszereltetik a kislányokkal az életben rájuk váró feladatokat. A babák már nemcsak egyszerű babák többé, hanem a női vasútszába például azt mutatja meg a most még kis lányoknak, hogy a férfakkal egyenlő munkát végeznek az asszonyok is.

A társasjátékok zöme érdekes verseny keretében ismerteti meg a gyermekkel az utórövid verseny fogalmát, az ipar, a mezőgazdaság kérdéseivel.

A játékok ára olcsó. Építőköveket 14-20 forintért, autókat, traktorokat, repülőgépeket 15-35 forintért lehet vásárolni. A babák ára igen nagy skálán mozog, de 4-15-25 forint leggyakrabban. A repülőmodellek alkatrészeit tartalmazó dobozok 10-15 forint között változnak. A társasjátékok átlagos ára is 10-15 forint.

8 oldal

1930 december 17.

A TENGER ÁLDÁSA

KOREAI MESE

Elt egyszer Koreában egy szorgalmas és szegény fiatal halász, akit az egész környéken kedveltek.

Egyszer az erdőben járt és egy nyullal találkozott, amelyet a róka üldözött. A fiatal halász elkergette a rókát. A nyúl szívből megköszönte, hogy megmentette az életét.

— Derék ember vagy, jó a szíved — mondotta —, a sors ezért meg fog jutalmazni, gazdag leszel, — ezzel eltűnt.

A halász tovább bandukolt. Egy domb tetején öreg anyókaival találkozott, aki nehéz malomkövet cipelt. A sok éhezéstől annyira el volt gyengülve, hogy súlyos terhet alig bírta már tartani. A halász odaajándékozta neki tarisznyájában lévő ebédjét és így szólt: „Nem való már ez neked, öreganyám, add csak ide, majd én viszem ezeket a malomköveket.”

Örömmel fogadta az anyóka a halász ajánlatát és együtt vándoroltak tovább. Amikor az anyóka megérkezett céljához, megköszönte a halász segítségét és neki adta a malomköveket. Meg is magyarázta a különös ajándékot.

— Csodálatos kövek ezek, csak használni kell tudni őket.

— Vidd ki a malomköveket magaddal a csónakodban a tengerre — mondotta — és ha sóra van szükséged, forgasd meg őket jobbra. Maguktól fognak örölni és anynyi sód lesz, amennyit csak akarsz. Ha már elég sód van, forgasd balra őket és akkor a kövek megállnak.

Amikor a halász megérkezett a tengerpartra, a köveket óvatosan a csónakjában vitte, aztán kivezett a tengerre. Először jobbra forgat-

ta a köveket, rövid idő alatt annyi sóra tett szert, amennyit egész életében nem tudott volna elhasználni. Összehívta a barátait, rokonait, ismerőseit és ingyen szétosztotta közöttük a sok sót. Híre futott az esetnek és rövidesen mindenki hozzá jött, akinek só kellett úgy, hogy senki sem szenvedett már hiánysóban.

Ugyanabban a halászfaluban lakott egy híres csirkefogó is, akinek másom sem járt az esze, csak azon, hogy mivel bosszanthatná az embereket és hogyan okozhatna békétlenséget közöttük. Ő is hallott a csodálatos malomkövekről és nagyon ostobának találta a szegény halászt, amiért az a sót ingyen osztogatta szét felebarátai között, ahelyett, hogy nagy üzletet csinált volna belőle.

— Hej, csak enyémek lennének azok a kövek — morgott magában — bezzeg okosabban csinálnám és nagy vagyont szereznék.

Egy nap azután ellopta a jó halász csodálatos malomköveit és egy hatalmas hajóval kiment velük a tengerre. Itt megforgatta a malomköveket. Hőfehér só folyt ki körülöttük és gyűlt halomba a hajón. Már hegymagasságban tornyosodott a só, úgy, hogy a gonosz ember a végén már nem tudta, hogyan állítsa el az áldást. A só folyt, folyt, egyre folyt és a tolvaj kezdett kétségbeesni. Nem tudott már elmenekülni a só elől. A hajó egyre súlyosabb teher alatt állott, míg a végén elsüllyedt.

A malomkövek azonban a tenger fenekén azóta is egyre forognak, a mai napig. Ettől olyan sós a tenger vize.

Egészségügyi repülőgépek

Soha Európában, de talán ehol az egész világon nem uralkodtak olyan szörnyű közegészségügyi állapotok, mint a feudális Romániában. A polgári nagybirtokos rezsim költségvetésének legfeljebb 2,9 százaléka jutott közegészségügyi beruházásokra és még ezekben a szegényes orvosegészségügyi intézményekben is léhrhatatlan állapotok uralkodtak. Anarcha, pazarlás, lopás és megvesztetés jellemezte ezeket az intézményeket, amelyeket a román uralkodó osztály a dolgozó tömegeknek tartott fenn.

Nem véletlen, hogy Románia csecsemőhalandóságának statisztikája például 50 éven keresztül a legrosszabb volt Európában. A hivatalos, reakciós román statisztika szerint — amelyek bizonyára még szépítik is a helyzetet — a Bányában a terhes asszonyok 53,3, Kolozs megyében 57,7 és Moldvában 75 százaléka hozta világra gyermekeit orvos vagy szakképzett baba felügyelete nélkül.

Ugyanezek a statisztikák számolnak be arról, hogy 1935-1939 között Romániában 40.000 fődbe átsótt pinclakás és 2 millió földpadló lakás volt. Ez a közepkori lakásvizonyok, továbbá a dolgozók szörnyű kizsákmányolása így tápláltsága okozta a tüdővész halálos arányának hihetetlen számait.

A mária, a vérhaj, a különböző súlyos szív- és szembelegségek is kegyetlenül pusztítottak a román dolgozó nép sorában.

Az azóta elmúlt hat esztendő alatt töretlen ivben fejlődött a ro-

mán egészségügy, 650 szülőház és szülőotthon áll a dolgozók rendelkezésére.

Ez év márciusában az ország területén, az orvos, vagy szülőotthon által levezetett szülések állaga elérte a 77,7 százalékot. Az erős ütemben megindult orvos- és egészségügyi személyzetképzés biztosítja, hogy ez a szám rövid időn belül 100 százalékra fog emelkedni.

1949-ben 105 tüdőbeteg gondozó létesült és a tüdőbeteg gondozó szanatóriumok férőhelyeinek száma 8265-re emelkedett. A tüdővész elleni küzdelem eredményei már megmutatkoznak. Számos máriacellenes és nemibeteg gondozó állomás létesült szakorvosi vezetéssel.

Az orvosi felügyelet még a legcélzottabb falvakra is kiterjed, így például — a múlt rendszer bünyéből kifolyólag — rendkívül néhezzen megközelíthető Dobruzsai tartományt egészségügyi repülőgépekkel keresik fel rendszeresen, amelyek orvost, gyógyszerészt és röntgen-felügyelést visznek magukkal.

Mindezeket az eredményeket a felszabadított Szovjetunió állandó határozott támogatása teszi lehetővé. Nagymennyiségű kórházi felszerelést és gyógyszert kapott a Román Népköztársaság a Szovjetuniótól. Megindult a román orvosi szeripar is, amelynek tevékenysége a múltban legfeljebb külföldi gyógyszerkészítés átcsoportolására szorított.

Szi

Am

Ami a legfontosabb... (faint text)

Buk

Bukarest... (faint text)

Színház — Film — Művészet

Száznál több férőhely, rendezői félke

a Csokonai Színházban a műszaki dolgozók sztrájkjának munkafelajánlása eredményeként

Hánszor bosszankodott már a néző, aki törődésében a földszinti hármaskörben az ötös széklet kapta. Ha valamit szeretett volna látni az előadásból, megmerevült nyakkal kellett otthagynia az előadást. Az állandó bérlok már ismerték az ötös szék borzalmait, el is kerültek. Mert az ötös szék tulajdonosa elől komoran, bár kissé megfakult bordó színűekkel a páholy választófalai zárták el a kilátást. Olyan volt egy-egy földszinti páholy, mint egy szomorú ketrec. A színpadról szálló szó alig hatolt a mélyébe, ahol csúfondárosan és harsányan récsgett a padló, a szék, a karfa, az ajtó...

De pénteken éjjel ledőltek a válaszfalak. Hogyan? Arra elmondom péntek éjjeli látogatásomat a színház nézőterén.

A kistemplom csónka tornyában egymásután kongatnak az óráutak. 12... Válaszul rá az ötézőfolyosón szaporán pengeti az óráfalra az időt. A nézőtérrel ide is eljutnak a hangok. Kálapáncsok kopognak, szisszen a gyalu, énekel a fűrés. Az egyik nyitott páholy ajtóban Szabó Feri bácsival, a világitóval találkozom.

Munkaversenyben vállaltuk mi világitók és műszakiak, hogy december 21-re, Sztálin generalisszimusz születésnapjára elkészülünk a földszinti átrendezésével. Lelkesen folyik a munka. A válaszfalak már mindenütt ledőltek. Mekkora lesz a közönség meglepetése. A továbbiakról Csengeri István üzemigazgató világitás fel:

Az új rendszer egyik bűne volt a karzat, az úgynevezett kakasúlvány. Ide akartak elszepeskedni a dolgozókat az akkori hatalmasok. Mi ezt a helyet, ahonnan sem látni, sem hallani nem lehetett jól megszűnteltük. Viszont a dolgozók kulturális igényei megnöttek, az elmúlt hónapban száz-as átlaggal

nőtt a színház látogatottsága és mivel ez a szám egyre emelkedik, új helyekről kellett gondoskodni. Ekkor jöttünk arra a gondolatra, hogy eltüntetjük a földszinti páholy látását amúgy zavaró közfalait, a páholyok helyére kényelmes zsúlyeszeket helyezünk, így 100 férőhelyt nyerünk a nézőterén.

— És a páholybérlok? — Róluk is gondoskodtunk. A páholybérlok a mellvédhez legközelebb eső helyeket kapják meg. Ugyis csak az első helyeket bérlelték eddig is, éppen a rossz látási viszonyok miatt.

— Ki végzi az építést? — A műszakiak vállalták Sztálin 71. születésnapjára. Az átépítést a műszaki ügyosztálynal egyetértésben végezzük. A hátsó páholyoknál kényelmes klubfolekek lesznek, itt a páholyok előszobájában is székeket helyezünk el.

— Ez a színház gazdasági hivatalának is felajánlása, mert mi 5 százalékos önköltségszökkentést vállaltunk és a kibővült nézőtér 20 százalékkal nagyobb bevételt biztosíthat napi 800 forinttal.

— A legérdekesebb a nézőtér korszerűsítésében, ami a színház munkájában is a legnagyobb korszerűsítés, hogy a földszinti középsőpályában rendezői félkét rendezünk be. Ebben a rendezői félkétben tartózkodik előadás alatt az ügykezes rendező. Mikrofonom keresztül állandóan kapcsolatban lesz a színpaddal, a világitókkal, az ügyelővel keresztül a szereplő színészekkel. Minden öltözékben hangszóró lesz, sőt az irodákban és a társalgókban is, ahová a színpadra szerelt két mikrofon segítségével továbbítjuk az előadást. Az ügyelő mikrofonon keresztül hívja színpadra a színészeket, a mikrofonon keresztül a színpadon

esetleg mutatkozó hibákat azonnal kikorrigálni lehet. — Új darabunk, a „Házasság hozományával” premierjén, már az új átépített nézőtér várja a dolgozókat.

MŰSOR:

December 17. vasárnap Lavronyov: Amerika hangja. — Bérletszűnet fél 6 óra.
December 17. vasárnap este Lavronyov: Amerika hangja. — Bérletszűnet. 7 óra.
December 18. hétfő este Lavronyov: Amerika hangja.
December 19. kedd este Lavronyov: Amerika hangja. — Bérletszűnet. 7 óra.

VIG

M: 11, 2, 4, 6, 8 órák
Hétfőn 4, 6, 8 órák
Uj magyar film

KIS KATALIN HÁZASSÁGA

Mészáros Ági, Szirtes Ádám főszereplésével.

BÉKE

11 órák: Matiné 1 forintos helyekkel.
Lengyel film:
EZERARCÚ HÓS
délután 2, 4, 6, 8 órák
Színes filmek!

Megújított föld és ural fényei
Hétfőn: 4, 6, 8 órák

EZERARCÚ HÓS

METEOR

M: 10, 3, 5, 7, 9 órák

KIS KATALIN HÁZASSÁGA

Hétfőn: 3, 5, 7 órák

EZERARCÚ HÓS

Mindig eredményes a »DEBRECZEN« apróhirdetése!

Hírek

Debrecenben 15 fok volt

A hideg sarkvidéki légtömegek Nyugat-Európán keresztül mind mélyebbre törnek be szárazföldünkbe. Szombaton reggelre már elérték az Alpok vonulását, ahol erős havazást idéztek elő. A Balkánról azonban tovább tart a szubtrópusi eredetű meleg hullámok beözönlése és ennek hatásaként pénteken és szombaton hazánkban igen enyhe, meleg volt az időjárás. A szokatlan decemberi enyhesség olyannak tűnt, mintha téletünk vagy tavaszkezdetünk lennénk. Pedig még előttünk van a tél... Európa keleti és nyugati fele között nagy volt a hőmérsékleti különbség. Nyugaton már fagyok vannak, keleten, így hazánkban is 10 fokon felüli meleget mérnek. Pénteken Békéscsabán 14, szombaton pedig Debrecenben 15 fok volt a csúcserő. Éjszaka sehol sem mértek fagyot még a talajmentén sem! Pénteken sokfelé volt eső, Miskolcra és Lillafüredre 21 mm csapadék hullását jelentették. Érdekes megjegyezni, hogy Debrecen tegnapi hőmérséklete 10 fokkal volt magasabb, mint a sokévi átlag. Ilyenre decemberi hónapban nem volt példa!

Várható időjárás: Változó felhőzet, sokféle eső, havas eső, havas, mersékejt, időnként erősödő délnyugati, nyugati, a Dunántúlon északnyugati szél, a hőmérséklet nyugati felől száll.

RÁDIÓMŰSOR. Vasárnap, Kossuth rádió. 7: Zene vasárnap reggel. Utána: napár. 8: Hírek. 8:35: Szív küldi szívnek szívén. 9: Hány János legújabb kalandjai. 10: Egy falu — egy nőt. 10:45: Külügyi negyedóra. 11: Beszélgetés és dícséret. 11:25: Ünnepi hangverseny. 13: Zenei posta. 14:10: Mindenki a fedélzetre. Kísorrel. 14:50: Hanglemezek. 15:30: Népdalok. 16:30: Hanglemezek. 16:40: Könnyű muzsika. 17: A Tartós békéért, népi demokráciáért c. lap ismertetése. 17:15: Állami vállalatok hírei. 17:20: Táncczene. 17:40: Kincaes Kalandrium. 19: A szácsata hőseinek. 20:20: A nép nevében. Rádiójáték. 21:20: Hangk. 21:40: „Mondott Muszorgszkij”. Zenei életrajz. 22:15: Táncczene. 23:15: Szovjet nemzetek muzsikája. — Péntek. 7:00: 8: A zenei társulatok. 8:30: Filmműsor. 9: Evangélium valóságos jelölés. 9:50: A háziüggyűttes játék. 10:15: Elbeszélés. 10:50: Ország népdalok. 11: Miska bácsi lemezlemezadása. 11:50: Ének Igor hadairól. 12: Déli muzsika. 13: Színes muzsika. 14: Herter Pál tanczenekara játéka. 14:30: A Szovjetunióban járt paraszti életképek beszámolója tapasztalatairól. 15: Kérdés — felelet. 15:20: Banda Éde gondnokság. 15:45: Szórakoztató zene. 16: Gyermekszínház. 16:40: Szív küldi szívnek szívén. 17: Zene a föld és zűg a gyár. 17:40: Táncczene. 17:50: Hangk. — péntek vasárnap sportjáték. 18:40: „Mondott Muszorgszkij”. Zenei életrajz. 20:10: Antal István zongorázik. 20:50: Könyvi zene. 21:50: Opera. 22:00: 22: Cigányzene.

— A városi tanács végrehajtó bizottságának felhívása. Debrecen város dolgozóhoz. December hó 21-ére, Sztálin születés napjára üzemeket, házaikat, üzleteiket díszítsék fel, hogy külső formájában kifejezésre jusson a város lakosságának soha el nem múltó hálája a felszabadító Szovjet Hadsereg, illetve annak vezére, a nagy Sztálin iránt.

— Az üzemi dekorációsok részére december 18-án, hétfőn este fél 8 órakor a városháza kisanácstermében dekorációs étekeztetés lesz. Megjelentés kötelező.

— Trafikügyelet. Arany Mihály, Déry-tér, Bródy Henrikné, Arany János-utca 31., Csik Gyuláné, Hatvan-utca 35., Erdei-Arva Károly, Attila-tér 4., Fehér Endréné, Kollegium, Feldman Lajosné, Vöröshadsereg-útja, Gallo János, Bercsényi-utca, Hajdú Miklósné, Budai Ézsaiás-utca 59., Juhász Jánosné, Petőfi-tér bódé, Kovács Jánosné, Kossuth-utca 1. Krasznaynszky, Mikespercsi-út, Lovász István, Böszörményi-út, Mezei Antal, Varga-utca 31., Piko Gáborné, Szabadság-útja 3. Reihl Józsefné, Sámsoni-út 68., Szabó Gyula, Péterfia-utca 57., Szabó Mihály, Árpád-téri bódé, Szász Ferenc, Vöröshadsereg útja, Tóth Balázs, Szepességi-utca, Nagy Aranka, Vöröshadsereg-útja, Dej Girik, Rákosi-tételep, Pika Gábor, Csapó-utca 1., bódé.

— A Péterfia-utcai Állami Általános Iskola Szülői Munkaközössége ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel a városháza kultúrtermében (bejárat a virágpiac felől) műsorral egybekötött táncestet rendez, melyre mindenkit szeretettel hív és vár. SZM Vezetőség.

— Népmenü. Hétfő: Burgonyaleves, babfőzelék, feltét. — Kedd: Karalábéleves, főtt tészta. — Szerda: Rizses rakott káposzta, sült tészta. — Csütörtök: Húsleves tésztával. — Péntek: Tejfejes burgonya vagdalt hússal (egy fél étel). — Szombat: Lebbenceleves, borsos tokány makarónival.

— A Történelmi Társulat ma, vasárnap vándorgyűlést tart Debrecenben 11 órakor a tudományegyetem aulájában kezdődik a vándorgyűlés, amelyen az ország legkiválóbb történelmi tartanak előadásokat. Ez ülése keretében alakul meg a Történelmi Társulat kétletmagyarországi csoportja.

— A debreceni rendőrség őrizetbe vette és átkísérte a megyei bíróság fogházába Erdei János, debreceni, Diószegi-út 26. szám alatti lakos, darálalomtulajdonos. — Erdei darálalomtulajdonos sorozatos visszaéléseket követett el: az őrlések után a vámkeresményt nem szolgáltatotta be, az így beszedett tengerit elfekeltette, árdragítva, mázsánként 220 forintért árusította. Ötven mázsán felüli tengerit feketéztet el. Vagyont akart harócsolni, megkárosította a dolgozó népet. Bár jelentős jövedelemtöbblet lette a visszaélések révén, ugyanakkor adóját nem rendezte: szabotálta az adófizetést, több mint 15000 forinttal adós a dolgozó nép államának. A közéletés érdekeit veszélyeztető cselekmény miatt indult meg ellene az eljárás: illetékes letartóztatásba helyezték.

Bodnár Erzsike
és
Szolnoki Imre
jegyzek.

— A Zeneművész Szövetség debreceni aktívája legközelebbi ülését december 18-án, hétfőn este 8 órakor tartja a Zeneiskola 7. sz. termében.

— Az Állami Zeneiskola harmadik bérleti hangversenyét, amelyen Mozart-művek kerülnek előadásra, ma este 8 órakor tartja meg az intézet nagyszalonnájában.

— Román eljörényösök eredményei. Anghel Ciur 3500 méterről végzett előjörényös ugrást, Nicolae Pangica ugyancsak 3500 méter magasságból ugrott ki, földtől csak 620 méterre nyitotta ki az előjörényös, vagyis 2880 méterrel zuhanó ernyő nélkül, amit 62 mp alatt tett meg.

— Halál fűzfagyallászedés közben. Körösszegapáji községben Rövíd Lajos 83 éves idős ember elhalt az erdőbe fűzfagyallást szedni. Amikor hosszabb idő után sem tért vissza, keresésére indultak. Az erdőben holtan találták rá: fűzfagyallászedés közben összeresett és holtan került el a fa alatt. Szívszéthűdés okozta halálát.

— Eljárás indult Veres Lászlóné, hajdúhadházi jakos ellen, aki káposztás zsákokat tulajdonított el többektől. Köcsönkérte a zsákokat és nem adta vissza, értékesítette, eladogatta azokat.

— Debrecen város pénzügyi osztálya kisebb-nagyobb tételekben kedvező feltételek mellett különböző fajtájú, korú és ivari juhot helyez ki tartásra. Tartási feltételek meg tudhatók a városháza I. emelet 18. sz. szobájában.

Közönménylivánítás
Mindazon rokonoknak, ismerősöknek, akik drága jó apánk id. Süvöltő Sándor temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, s ezzel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek ezúton mondunk hálás köszönetet.
A gyászoló család.

Színház, mozi, opera — Bukarestben

Amikor a kártevő meglelt a földön kezdett mászni a székhez, hogy szétröppentesse és beomlasza az épülő agyút — az igaztalan, a majdnem közbekéltottunk. Vélünk hül lámsótt háborgott a mozi széklet: a fonyi közönsége. Az, akit annyira vártunk már, az ifjú bányász, végre felült a székbe, a mázini kezdett a dinamitos ember után indult. Gondolkodás nélkül vetette rá magát. Most októre mentek, hampergőzök a meredek sziklák. Akkor már nem bírtunk a helyünkön maradni, fölgyártunk, dobogtunk, öklünkkel vertük a páholy bányász korfáját. S mikor az ifjú legyőzte végre a kártevőt, a magz gurutól kezdett, majd a megas, bolé is zuhant a vízbe, a magz, a tups és a diadal hangja a kép vált: fessz; mar nem eok volt hátra be: te; egy vonó kanyargott a fenyő: szegre völgyben, szaladt be a sötét: alagútban s bukkant a fényre újra meg újra.

AZÉRT UTAZTUNK

Bukarestben három írók hogy a magyar dolgozók szeretetét vigyák a székbe, az estendővel ezélt született négy demokráta román költő. Eminescu sírhelye De legább ilyen fontosnak tartottuk, hogy körülnézzünk a vé: lünk vályvetve harszó román népi demokráciában: az ő eredmények ben: munkét is segítenek problémáink meg: oldásában. Persze, minket legközele: az érdekel, hol áll a román irodal: lom, a román film, román muzsika. Nőle nap bizony kevés rá hogy egy: ország kultúráját megismerjük. De: be kell számolni arról, amit látnak: egy szabad nép hatalmasan lendülő: műveltségének beszédes eredményei: zek.

A ROMÁN FILMGYÁRTÁS

esészen fiatal, annál jobban érdekel: bennünket legérdekesebb alkotása, a: Zene a völgy. Már jellegénél fogva is: erőteli, részben játékfilm, részben do: kumentuma annak a hősi munkának, amelyet a román forradalmi ifjúság: vállalt fel, mikor az elmult nyáron: a hegycsúcsok között felépítette az: egyik fontos létesítményét vasúti vonalal: t.

Film a helyszínen, munka közben: készült, már maga az ötlet is példal: mutató: szűrtésében valóságban ru:

gadtá meg a nép teremtő erejének alkotását. A filmek nem vártak ó: betett kézzel, azidőig valaki esetleg használható növelt nyújt be: utánamentek az anyagoknak, egy kis: esit követelték a portájukon, s: tőtlen megalázták a legjobb témá: t, a legcsalásabbat s egyben a leg: érdekesebbet is, amelynek szövegét: író nem is találhat ki. Leküldték az: operatőröket az építéshez és a valé: kőre írták a mesét, egy szép és egy: szűr szerelmi történet. A film kétfé: jellege nemhogy zavarta volna az: öszerebonomást, hanem éppen a hite: lőt, hatását erősítette. Teljes pom: náskában jelentette meg a vázlaton: a román fenyvesek, a sziklák, a: völgyek s az új ember, aki lélekveszt: szurdokokban, patakok meredek víz: mosások mentén, bércek gerincén dol: gozik s urra lesz a természetén.

AZ ICAZI HAZAFISÁG

és a kozmopolitizmus kérdését ve: tette fel. Baranga: Mételey című: színdarabja, amelyet kövekező este: láttunk. Az író itt is harcban, szüle: tében ábrázolta épülő világunkat. Egyetlen színen játszódk mindhárom: fővadás hőse munkásszámát a h: tatalanber egyike azok keveseknek: „kik tanulhatnak, mérnökök lehetnek: az urak országában. Felcsége a volt: tőkes leánya, é is mérnök. Egy másik: mérnök házaspárral együtt dolgoznak: kísérletükön új öntési eljárás kiter: vezésén. Egy szabotázsi akció mozgat: a tüzet a víztől, a barátot az ellen: sgtől, a munkaszámítású mérnök: kót a régi világot vesztető, terveket: meghamisító feleségétől. Ez a darab: legzebb mondanivalója: a közös: ségi érzés győzeleme.

Egészen kiváló volt a színészek já: téka, különösen, ami a legjelmet, asszisztákok, művészi mértékeltást: illeti. Ötvenedik előadás felé jert a: „Mételey”, mikor mi láttuk, de nyom: sem volt a produkció ellenőrzésé: nek, az előadás — ahogy mesélték: — a bemutatás óta is fejlődött. A: rendező és a színészek a kritikákat: megbeszéltek, kiértékeltek a kapott: szempontok szerint, kijavították az: előadást.

Sajnos, a legjobb román színdara: bot, Davidoglu Bányászok-ját nem: láthatjuk.

LEGNYACSOV BUKARESTI ELMÉNYSZÜNET

a „Harap aó” című b-let volt, az: Operaházban. Moltán büszkek rá a:

románok. Egész estét betöltő, négyfel: vonásos táncjáték, amíg néztük, hall: gattuk, a lelkesedés és csodálkozás: út takozva fogott el mindhárunkat. A balett — amelynek magyar címe: „Fehér rabzsolg” lehet — a leg: szenvedélyesebb politikai mondanivaló: a legizálóbb művészi tükét egyel: sül. Zenejét román népi dallamokra: Alfréd Mendelsohn írta, a koreográ: fia alapja egy román népmese. Egy: ifjú nős — az elnyomott román nép: képviselője — indult útnak szemünk: láttára, a rabzsolgásban ényedős: levelet és üzenetet vezet magával. De: útközben Armány kőháza zárnakard: jít, levelet olvas, a hest rabzsolgá: jává teszi s a levelet ő indul tovább. Az ifjú, aki elővigyázatosságára: szorgosra fizetett, elszökik, bujdo: esára indul. Az erdőben találkozik: sorstárjával, a nehéz fatörköket von: szelő paraszttal. Felajánlja a sze: gényelvényeket a Zöld Király ellen. Aztán őt, a román népmondából: való alakból szövetkezik. Fagyossal, Bendővel, Gigával, Szemescel. Köny: nyelvet Ezek a legjobb figurák a: balettben. Hallatlanul mulatságos: eseleik a kismézzett nép győzel: mesé példázata. Mikor a rézházat: rájuk gyújtják s majd elővadás: odobent a hősegtől, a folyton dűd: rög Engrosnak csak az újít kell vé: zighatni a falon s rögtön légesapok: fedik be a házat, mikor agyon akar: ják őket cettel-tatni, az örökös: éhe és szomjas Bendő és Giga pil: lanatok alatt a királyi vár egész: eléstárát felhabszólják s még újra: kérének Igy indulnak el Armány el: len, aki a királyt közben megölte s: most maga bítorolja a hatalmat, részben dorbezől zabál az udvarban. A sötétség, az elnyomás ül vele a: trónon, Tito dűlőngelt ott a színpa: don a feltámadkodott, áruló zsarnok: képében. S ahogy az ifjú hős sereg: vel berontott a palotába, a nép győ: zőt a zsarnokság, a világszág győ: zőt a homály hatalmai felett. Mik: kor a felszabadítók ledöntötték és a: mélybe gurították a trón, az egész: színház föléllva tapsolt: úgy táncol: ták el a színpadon Románia színes: viasleltébe öltözött boldog népei a: szabadság és a jövőjöd ünnepi kör: táncát.

Karinty Ferenc.

9 oldal

1950 december 17.

